

“მეგობართა ჯგუფი” აქტიურდება

მოსალოდნელია აფხაზეთის პრობლემის გადაწყვეტის ახალ ფაზაში შესვლა

რუდოლფ პერინას თბილისში ჩამოსვლისა და ვაშინგტონის გააქტიურების კვალდაკვალ, აფხაზეთის კონფლიქტის დარეგულირებაში უფრო დიდი როლის შესრულების სურვილი გამოთქვა “საქართველოს მეგობართა ჯგუფის” კიდევ ერთმა წევრმა – დიდმა ბრიტანეთმა.

დიდი ბრიტანეთის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ საქართველოში სპეციალური წარმომადგენელი მოავლინა - სერ ბრაიენ ფოლი. საგარეო საქმეთა მინისტრის ჯეკ სტროუს თქმით, ბრიტანეთმა ეს გადაწყვეტილება საქართველოსადმი მხარდაჭერის გაღრმავების მიზნით მიიღო, რათა ქვეყანამ უმოკლეს ვადაში სტაბილურობასა და ეკონომიკურ ზრდას მიაღწიოს და სხვა სახელმწიფოებთან კეთილშეზობლური ურთიერთობები განამტკიცოს. სერ ფოლი გაეროს გენერალური მდივნის ინიციატივით შექმნილ, საქართველოს მეგობარი ქვეყნების ჯგუფში (აშშ, რუსეთი, დიდი ბრიტანეთი, საფრანგეთი, გერმანია) დიდი ბრიტანეთის მაღალი წარმომადგენელიც იქნება. გარდა ამისა, იგი კოორდინირებას გაუწევს საქართველოს ურთიერთობებს დღიორ ქვეყნებთან და ითანამშრომლებს ბრიტანეთის სამთავრობო ფონდთან, რომელიც კონფლიქტების წარმოშობის თავიდან აცილების სტრატეგიას გამოიმუშავებს. სერ ბრაიენ ფოლი 30 ნოემბრდზე მეტ ხანს დიდი ბრიტანეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროში მოღვაწეობდა, 1992-95 წლებში კი რუსეთში დიდი ბრიტანეთის ელჩის მოვალეობას ასრულებდა.

ბაზრძილაბა A5 ბჰირდჰა

ჩვენ განვიხილავთ მხარეთა შორის უფლებამოსილების გამოცვლას.

ბოიზა ბაბაიის ფოტო

“ექსტაზი” - ახალგაზრდული დისკოთეკების წარმოქმნი

სოფიკო ჩხიძე

ცოტა ხნის წინათ გაჩნდა ინფორმაცია, რომ საქართველოში სწრაფად ვრცელდება მთელ ევროპაში უკვე კარგად ნაცნობი ნარკოტიკი - “ექსტაზი”. ასეთი განცხადების გა-

კეთების საფუძველი სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტს, მაია ნიკოლეიშვილს რუსეთში არსებულმა რეალობამ მისცა.

“ჩემი ინფორმაციით, რუსეთში ეს ნარკოტიკი ძალზე ფართოდ არის გავრცელებული. შესაბამისად, შეიძლება ივარაუდო, რომ იგი

საქართველოშიც შემოსულია. “ექსტაზის” ფართოდ გავრცელება იმდენადაა შესაძლებელი, რამდენადაც ის კუსტარულად ძალიან მარტივად მზადდება, საკმაოდ იაფი ღირს და ხელმისაწვდომია”, — ამბობს მაია ნიკოლეიშვილი.

ბაზრძილაბა A6 ბჰირდჰა

სასამართლო ჟურნალისტებს შეთანხმებას სთავაზოვნ

სოფიკო ჩხიძე

“მიხარია, რომ ბოლო ხანებში კონსტრუქციული ურთიერთობა ჩამოყალიბდა ქართული მედიის წარმომადგენლებსა და მოსამართლეებს შორის. თუმცა, ცხადია, უკეთესობისკენ სწრაფვა ჩვენს უპირველეს მიზანს წარმოადგენს და, შესაბამისად, ინფორმაციის გამჭვირვალებისა და სრული ხელმისაწვდომობის უზრუნველ-

ყოფა ჩვენს უშუალო მოვალეობად მიგვაჩნია”, — განაცხადა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარემ ლადო ქანტურიაშ ქართული ჟურნალ-გაზეთებისა და ტელეკომპანიების ხელმძღვანელებთან შეხვედრისას. მან დღევანდელი მიღწევების გაცნობასთან ერთად, რომელთა შორის უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე სამართალდამცველ და უშიშროების სტრუქტურათა რეფორმის კონცეფციასა და სასამართლოს 11 ახალი შენობის

აშენებას მოიხსენიებს, მედიის წარმომადგენლებს გარკვეული პრობლემების მოგვარებაში დახმარების განეცა და რჩევა სთხოვა. ასეთი პრობლემა, ქანტურიას აზრით, სასამართლოს დარბაზებში წესრიგის დამყარება გახლავთ, რისთვისაც მოსამართლეებს უფლება-მოსილება არ ჰყოფნით. შესაბამისად, ხშირია თვით მოსამართლეების სიტყვიერი შეურაცხყოფის, უნესრიგობის, დაუმორჩილებლობის ფაქტები.

ბაზრძილაბა A6 ბჰირდჰა

როგორ ეზრძვიან ანდისანიტარიას პროკურორები და მიმინოები

A8

ქალაქის კომუნალურმა სამსახურებმა მელორებს კაპიტლაცია გამოუცხადეს

ლანა ხოხლაშვილი ფოტო

მანანა არგვაძემ პარლამენტარებს უმტიმბატუმი წაუყენა

A2

ჯონდი ბაღათურიას მტკიცებით, ნადარეწმეოლსა და არძიბას საერთო ბიზნესი აქვთ

A3

პრაზიდენტი გამგებლებს მოხსენით დამეჭრა

A3

დისკამბარეოპაცი-ელაქტროგადაცია კვლავ პატრონს ელის

A4

“ცისფერი ნაკადი“ დეკამბარში დაიწყებს ფანქსიონირებას

A5

შარისძიება ერთი წლის შემდეგ

A6

თავის გადასარჩენად შვილმა მამას მკვლელობა დაახრალა

A6

აზიანი		
თბილისი	20	
ქუთაისი	21	
ბათუმი	19	
სოხუმი	20	
ფოთი	20	
თელავი	19	
ზუგდიდი	22	
ბორი	16	
ახმეტა	18	
ქიბათრა	18	
ბაბრა	19	
სამტრადი	20	

უცხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი ლართან მიმართებაში	
აშშ დოლარი	2.1800
ევრო	2.1057
გირვანკა სტერლინგი	3.3448
რუბლი	0.0689

საქართველოს პრეზიდენტი

საქართველოს პრეზიდენტი

საქართველოს პრეზიდენტი

ბაქო. საფრანგეთის მიერ სომხების გენოციდის ფაქტის აღიარება არავითარ შემთხვევაში არ ნიშნავს თურქეთის დღე-ვანდელი მოსახლეობის დაგმობას. ამის შესახებ ბაქოს გაზეთ „ეხოს“ სამხრეთ კავკასიაში თავისი ვიზიტის წინა დღეებში განუცხადა საფრანგეთის საგარეო საქმე-თა სამინისტროს სახელმწიფო მდივანმა რენო მიუზელიემ. მისი თქმით, საფრან-გეთში კარგად იცნაბ, რამდენად მჭიდროა აზერბაიჯანელი და თურქი ხალხების სო-ლიდარობა და ესმით, რომ სწორედ ამით უნდა აიხსნას ბაქოს უარყოფითი რეაქცია სომხების გენოციდის შესახებ საფრანგე-თის პარლამენტის მიერ გამოტანილ გა-დანწყვეტილებაზე. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■ **თბილისი.** აჭარაში დისლოცირებუ-ლი რუსეთის მე-12 სამხედრო ბაზა პირ-ველი ოქტომბრიდან ახალ სამშტაბო გან-ახლვზე გადავიდნეს. ბაზა 300 სამხედრო მოსამსახურით შემცირდა. ამასთან, სამ-ხედრო საიდუმლოებიდან გამომდინარე, დარჩენილთა რაოდენობა არ ხმაურდება. ბაზის ხელმძღვანელობა აცხადებს, რომ ვითარებას არეულებს ისიც, რომ საქარ-თველოს თავდაცვის სამინისტრო კვლე-ვარ ატარებს ვიურმიდან ბათუმის ბაზაზე 130 სამხედრო მოსამსახურეს, რომელ-თაც სათანადო დოკუმენტაცია გააჩნიათ. **პრაიმ-ნიუსი.**

■ ■ ■ **თბილისი.** კახეთში რთველი უკვე და-იწყო და სამინისტროს დეპარტამენტ “სამტრესტის” ინფორმაციით ამ დროი-სათვის მოკრფილია 100 ტონა ყურძენი. კახეთში რთვებს 20-მდე ღვინის ქარხანა ხვდება. ინდიკატორული პროგნოზით წელს საქართველოს მთელ ტერიტორია-ზე 270 000 ტონა ყურძნის წარმოება იყო დაგეგმილი, მაგრამ გაზაფხულზე არარე-თგზის მოსუღმა სეტყვამ და ძლიერი ქა-რიშხალმა მოსავლის მნიშვნელოვანი ნა-წილი გაანადგურა. საქართველოში 61 000 ჰექტარზე გაშენებული ვენახიდან, 58 000 ჰექტარია მოსავლიანი. გადამამუშავებე-ლი ქარხნების მიერ ყურძნის შესასყიდად დაბაძი ფასის დაწესების გამო მოსახლე-ობა ყურძნის ბაზარზე შედარებით მაღალ ფასებში ყიდის. **კავკას-პრესი.**

■ ■ ■ **მოსკოვი.** მოსკოვში დაწყებული, სომხეთის თავდაცვის მინისტრის, სერჟ სარქისიანის ვიზიტის დროს განხილვის თემა იქნება ორმხრივი სამხედრო თანამ-შრომლობის მდგომარეობა და პერსპექ-ტივები. რუსული მასმდიის ცნობით, განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა სომხეთის ჯარში არსებული შეიარაღე-ბის მოდერნიზაციასა და რემონტს, ასევე სომხეთისთვის თავდაცვითი ხასიათის ახალი რუსული შეიარაღების მიწოდებას. მხარეები ასევე განიხილავენ რუსეთისა და სომხეთის ძალების ურთიერთქმედე-ბის საკითხებს დსთ-ს პაერსანინალმდე-ვო თავდაცვის გაერთიანებული სისტე-მის ფარგლებში, სომეხი სამხედრო სპე-ციალისტების სწავლებას რუსეთის თავ-დაცვის სამინისტროს სასწავლებლებში. სერჟ სარქისიანი შეხვდება თავის რუს კოლეგას სერგეი ივანოვს, უშიშროების საბჭოს მდივან ვლადიმირ რუშკოლს, გენშტაბის უფროსს ანატოლი კვამნისს და სხვ. **კავკას-პრესი.**

■ ■ ■ **თბილისი.** შინაგანი ჯარების სარ-დალმა გიორგი შერვაშიძემ განაცხადა, რომ ეროვნული უშიშროების საბჭოს, ჯერჯერობით, არ მიუღია გადაწყვეტი-ლება პანკისის ხეობის საპაერო პატრუ-ლირების შესახებ, რომელიც, სავარაუ-დოდ, რამდენიმე შევიულმფრენით გან-ხორციელდება. გადაწყვეტილი არც ის არის, ვინ მიიღებს მონაწილეობას პატ-რულირებაში - შინაგანი ჯარი, თავდაც-ვის სამინისტრო თუ საზღვრის დაცვის დეპარტამენტი. პანკისის ხეობის პატრუ-ლირების მიზანი საზღვრის გაკონტრო-ლებაა. რაც შეეხება საავტომობილო პატ-რულირებას, ის პანკისის ხეობაში ყოველ დამე, საღამოს 9 საათიდან დილის 8 საა-თამდე ხორციელდება. ხეობის შიგნით მთელი ღამის განმავლობაში შვიდი მან-ქანა და შინაგანი ჯარის სპეციალური შე-მაღენლობა მოძრაობს. **მედია-ნიუსი.**

■ ■ ■ **სოხუმი.** აფხაზთა პრემიერ-მინისტ-რმა არი ჯერგენიამ მინისტრთა კაბინე-ტის გაფართოებულ სხდომაზე მოსკოვში თავისი ვიზიტის შესახებ ისაუბრა. ჯერ-გენია შეხვდა რუსეთის პრეზიდენტის ად-მინისტრაციის ხელმძღვანელს, ფინანს-თა მინისტრის მოადგილეს ანდრეი პეტ-როვს, სახელმწიფო საბაჟო კომიტეტის თავმჯდომარე მიხაილ ვანისს, კავშირ-გაბმულობის მინისტრის პირველ მოად-გილეს ალექსანდრ მოროზოვს, ასევე მსხვილ მენარმეებს, რომლებიც დაინტე-რესებული არიან აფხაზეთთან ეკონო-მიკური თანამშრომლობით. ჯერგენიას ცნობით, იგი ადღერში ასევე ესაუბრა რუსეთის პრეზიდენტის სპეციალურ წარმომადგენელს, საგარეო საქმეთა მი-ნისტრის პირველ მოადგილეს ვალერი ლოშინინს. ჯერგენიამ ყურადღება გაა-მახვილა ჯანდაცვის, კურორტების, ტუ-რიზმის, ტრანსპორტის, საბანკო სისტე-მის და სხვა სფეროებში თანამშრომლო-ბის პროექტების ოპერატიულ დამუშავე-ბაზე. **კავკას-პრესი.**

■ ■ ■ **თბილისი.** რუსეთის სახელმწიფო სა-თათბიროს ვიცე-სპიკერმა ვლადიმერ ჟი-რინოვსკიმ თიხშაბათს პრაიმ-ნიუსთან ექსკლუზიურ ინტერვიუში საქართვე-ლოს რამდენიმე ნაწილად დაყოფის საი-დუმლო გეგმა გააცხადა, რომლის შესახებაც მესალლა, რუსეთის პრეზი-დენტმა ვლადიმირ პუტინმაც იცის.

მისი თქმით, ეს გეგმა ანალიტიკოსე-ბის ჯგუფმა მოამზადა, რომლებიც ძირი-თადად რუსეთის სპეცსასაზურგებიდან არიან და საქართველოს დანაწერებას - აფხაზეთის, სამეგრელოს, აჭარის, ოსე-თის, მესხეთის (თურქი-მესხების დაბრუ-ნებით) სახით ითვალისწინებს, აგრეთვე ნაგარაუდგვია პანკისის ხეობაში იჩქერი-ის რესპუბლიკის შექმნა, ასევე გარდაბა-ნი-მარნეულის ტერიტორიისათვის “ახა-ლი აზერბაიჯანის” სახელის მინიჭება და სამცხე-ჯავახეთის სომხეთისათვის გა-დაცემა.

ცენტრალური მთავრობის ოურის-დიქციის ქვეშ თბილისის ტერიტორია-ლური ოლქის სახით თბილისი და ქუთაი-სი რჩება, რომლის ხელმძღვანელიც რუ-სეთის პრეზიდენტის ბრძანებულებით ინიშნება, - თქვა ჟირინოვსკიმ.

ფოთის თავისუფალ პორტს იჩქერია აკონტროლებს, რომელიც ზღვისკენ გა-სასვლელს იღებს, - განაცხადა მან.

მისი თქმით, ჯავახეთი ბათუმისაკენ გასასვლელს მიიღებს, “რათა სომხეთს ზღვისაკენ გასასვლელი ჰქონდეს”.

გეგმის განხორციელების შემთხვევა-ში, “ყველა კურორტი ამოქმედდება, გა-იხსნება გზები, ხალხი “ზეანჭყარას”, “ახაშენსა” და “ქინძმარაულს”, ასევე “ლალიძის” წყლებს დაღვეს, ითამაშებს ფეხბურთსა და ჭადრაკს, იმკურნალებს წყალტუბოში და ბაკურიანში თხილამუ-რებით ისრიალებს”, - აღნიშნა მან.

ჟირინოვსკის თქმით, ამ გეგმის რეა-ლიზაციის შემთხვევაში მას კვლავაც ექ-ნება აგარაკი კოჯორში.

“ეს საქართველოს მომავალია და ედუარდ შევარდნაძე, ამ დოკუმენტის ხელმოსაწერად მოსკოვს დაუყოვნებლივ უნდა ეწვიოს”, - თქვა მან.

მისი აზრით, პუტინმა ამ გეგმის შესა-ხებ იცის, თუმცანაკლებად სავარაუდოა, რომ აღნიშნულის თაობაზე, შევარდნა-ძესთან თავის დაბადების დღეზე, 7 ოქ-ტომბერს ისაუბროს, როდესაც დსთ-ს სა-მიტის ფარგლებში საქართველოს პრეზი-დენტს შეხვდება.

პოლიტიკოსი თვლის, რომ პუტინი არ ისურვებს “ხასიათის გაფუჭებას მეგარდ-ნაძის სამიწელო გრიძისით”.

ჟირინოვსკის თქმით, ამ გეგმითვე, რუსი სამხედროები საქართველოში რჩე-ბიან და კიდევ რამდენიმე ბაზას ქმნიან.

ბათუმში მძლავრი დივიზია ყალიბდე-ბა, გაუდაუთამი ძლიერი ბაზა ბრუნდება, იქმნება ბაზები დამოუკიდებელი ოსეთის, აგრეთვე, ზუგდიდისა და გარდაბანი-მარ-ნეულის ტერიტორიებზე, - განაცხადა მან. “საქართველოს ყოფილ გერტიტორა-ზე წარმოქმნილ ყველა ახალ სახელმწი-ფოს რუსეთის ჯარები გააკონტროლე-ბენ”, - თქვა მან.

ჟირინოვსკის განცხადებით, “ყველა ვალდებული იქნება, რომ იცოდეს რუსუ-ლი და ქართული ენები და მართლმადი-დებლები იყვნენ”. **პრაიმ-ნიუსი**

■ ■ ■ **თბილისი.** პოლიტოლოგი გია ნოდია მიიჩნევს, რომ სახელმწიფო მინისტრი აე-თანდელ ჯორჯენაძე და საქართველოს ნავთობის საერთაშორისო კორპორაციის პრეზიდენტი გიორგი ჭანტურია პრეზი-დენტობის კანდიდატია იმ ჯგუფიდან არიან, რომლებიც მისაღები იქნება არსე-ბული სახელისუფლებო წრეებისთვის 2005 წლის საპრეზიდენტო არჩევნებზე.

ამის შესახებ გია ნოდიაშ პრაიმ-ნიუს-თან ინტერვიუში განაცხადა, საქართვე-ობის პრეზიდენტის ედუარდ შევარდნა-ძის ორშაბათის ბრიფინგზე გაკეთებული განცხადების კომენტირებისას, რომლი-თაც საპრეზიდენტო ვადის გასვლის შემ-დეგ, რომელიც 2005 წლის გაზაფხულზე იხურება, პენსიაზე გავა და მორითად დროს მემუარების წერას დაუთმობს.

ამასთან, როგორც პრაიმ-ნიუსთან ინტერვიუში გია ნოდიაშ აღნიშნა, ჯერ-ჯერობით ძალიან ძნელია აკავიო პროგ-ნოზების გაკეთება პრეზიდენტობის კან-დიდატებთან დაკავშირებით, რადგან ბევრი სხვა ფიგურაც გამოჩნდება რომე-ლიც დღეს ჩრდილშია და ნაკლებად განი-ხილება. მესაძლია მათ შორის იყვნენ უზენაესი სასამართლოს, თავმჯდომარე ლადო ჭანტურია და საგარეო საქმეთა მი-ნისტრი ირაკლი მენაღარიშვილი.

ნოდიას აზრით, “ნაკლებად წარმო-სადგენია როგორც პრეზიდენტობის კან-დიდატი პარლამენტის ექსსპიკერი, “გა-ერთიანებული დემოკრატების” ლიდერი ზურაბ ჟვანია, რადგან მას ფართო პოპუ-ლარობა აკლია.

მისი აზრით, 2005 წელს, პრეზიდენტო-ბის კანდიდატი იქნება “ერთიანი ნაციონა-ლური მოძრაობის” ლიდერი, პარლამენტა-რი მიხეილ სააკაშვილი, მაგრამ მისი შანსე-რი ძალიან მაღალი არ იქნება, რადგან “პო-ლიტიკური სპექტრის შიგნით სააკაშვილი ალიქმება როგორც გამუფცობული, რაც მისი სისუსტეა, თუმცა, დღეს პოპულარი-ბის დონე საკმაოდ მაღალი აქვს”.

პოლიტიკური გაერთიანება “ერთო-ბის” ლიდერს, პარლამენტარ ჯუმბერ პა-ტიაშვილს, აჭარის ავტონომიის ლიდერს ასლან აბაშიძეს და უშიშროების ყოფილ მინისტრს იგორ გიორგაძეს, მოცემული თვალსაზრისით, ყველაზე ნაკლები შან-სები გააჩნიათ, - აღნიშნა მან.

იგორ გიორგაძეს პოლიტიკურ ელი-ტაში სუსტი მხარდაჭერა აქვს და ფართო პოპულარობაც აკლია, ამასთან, მეტისმე-ტად პრორუსული ორიენტაცია არ არის მომგებიანი, - თქვა მან.

ნოდიას აზრით, “გუშინდელი დღის” ფიგურაა ჯუმბერ პატიაშვილიც, თუმცა გიორგაძესთან და აბაშიძესთან შედარე-ბით უფრო სერიოზულია კანდიდატურაა.

პოლიტოლოგის განცხადებით, თვი-თონ აბაშიძის სურვილია აჭარაში ძალა-უფლების შენარჩუნება და სერიოზულად არ ფიქრობს საქართველოს პრეზიდენ-ტობაზე. **პრაიმ-ნიუსი**

■ ■ ■ **თბილისი.** შს მინისტრის კობა წარჩე-მაშვილის განცხადებით, ბრიტანელი ბიზნესმენის პიტერ შოუს გატაცების გა-მი, ევროკავშირის ფინანსური დახმარე-ბის შეწყვეტა “არ იქნება ნორმალური მოვლენა”, რამდენადაც ეს პრეცედენტი საქართველოში არსებულ მძიმე კრიმი-ნოგულ ვითარებას უკეთესობისაკენ არ შეცვლის.

როგორც პრაიმ-ნიუსს კობა წარჩე-მაშვილმა უთხრა, შსს ყველაფერს აკე-რებს იმისთვის, რომ პიტერ შოუ განთია-ვისუფლდეს.

სამშაბათს, ბრიუსელში მიღებულ ევ-როკავშირის შემაჯამებელ კომუნიკეში, რომელიც მიღებულ იქნა საგარეო საქმე-თა მინისტრების დონეზე გამართული სა-ქართველო-ევროკავშირის მეოთხე სხდო-მის შემდეგ, ნათქვამია, რომ ევროკავშირი შეაჩერებს საქართველოსთვის დახმარე-ბას, თუ ქვეყნის უშიშროების სფეროში ვითარება არ შეიცვლება და მძევლობი-დან არ იქნებიან გათავისუფლებული ევ-როპის ქვეყნების მოქალაქეები.

ამასთან, ივნისში გატაცებული პი-ტერ შოუს საკითხი, საქართველო-ევრო-კავშირის მეოთხე სხდომის დღის ნესრიგ-ში მთავარი პუნქტი იყო.

წარჩემაშვილის თქმით, “სქოთლენდ-იარდის” წარმომადგენლებმა, რომლებიც ჩართულნი იყვნენ პიტერ შოუს გატაცების ფაქტის გამოძიებაში, მაღალი შეფასემა მისცეს ქართველი სამართალდამცავი სტრუქტურების აქტიურობას, რის შესაე-ბაც დიდი ბრიტანეთის მთავრობას ეცნობა.

მინისტრმა პრაიმ-ნიუსთან საუბარში ასევე განაცხადა, რომ შსს ჯერჯერობით არ ფილბს პიტერ შოუს პანკისში ყოფნის თაობაზე დამადასტურებელ ინფორმაციას.

თავის მხრივ, ეროვნული უშიშროების საბჭოს მდივანმა თედო ჯაფარიძემ ჟურ-ნალისტებს უთხრა, რომ გაცილებით მნიშვნელოვანია პიტერ შოუს სიცოცხლე, ვიდრე გრატების მიღება. **პრაიმ-ნიუსი.**

მანანა არჩვაძე

სოფო ბუკია

სოფო ბუკია

სოფო ბუკია

პარლამენტის ბიუროს დარბაზში ერთ მაგიდასთან დასხდომა და მო-ლაპარაკებების დაწყება სცადეს ექს-პრეზიდენტის ქვერივმა მანანა არჩვაძემ და უზენაეს საბჭოსა და ამ-ჟამინდელ მთავრობას შორის მოლა-პარაკებების საპარლამენტო ჯგუფ-მა.

შეხვედრა რამდენიმე დღის წინ უნდა შემდგარიყო, მაგრამ მანანა არჩვაძემ იგი იმ მიზეზით ჩაშალა, რომ საპარლამენტო ჯგუფმა მას და მის მომხრეებს აქციის მონაწილენი უწოდა. ექს-პრეზიდენტის ქვერივმა “ხუნტის წარმომადგენლებს” განუ-მარტა, რომ იგი აქციის მონაწილე კი არა, პრემიერ-მინისტრია და პრო-ტესტის ნიშნად სხდომა დატოვა.

ძლიეს დანებებული შეხვედრის ჩაშლის მიზეზი გუშინაც მოიქმნა, ოღონდ, ამჯერად საპარლამენტო ჯგუფის მხრიდან. ხელისუფლებისა და ზეზიდისტური ოპოზიციის მტრი-გების პროცესი ისევ გაურკვეველი ვადით გადაიდო

ექს-პრეზიდენტის ქვერივმა ჟურ-ნალისტების მიმართ საკუთარი და-მოკიდებულება გუშინაც არ დამალა და სხდომის დახურულად, “პრესის გარეშე” ჩატარება მოითხოვა.

თავდაპირველად საპარლამენტო ჯგუფის თავმჯდომარემ ვიტალი ხა-ზარაძემ არჩვაძეს კორექტულად შე-ახსენა პარლამენტის შენობასთან მიმდინარე უფადო საპორტესტო აქ-ცია და გაუბედავად მის დამლაზეც მიანიშნა, რაზეც კატეგორიული უარი მიიღო.

ყოფილი უზენაესი საბჭოს წევრები ამჟამინდელი პარლამენტის ბიუროს სხდომათა დარბაზში

დე ფაქტო ხელისუფლებამ წარ-მოადგინოს რაიმე სამართლებრი-ვი აქტი, რომლის მიხედვითაც, კა-ნონიერად ჩაითლება საქართვე-ლოს დამოუკიდებელი სახელმწი-ფოს წინააღმდეგ ეცნო ძალის (რუ-სეთის, უკრაინის) გამოყენება, ხე-ლისუფლების დამხობის მიზნით;

დე ფაქტო ხელისუფლებამ წარ-მოადგინოს იურიდიული დოკუ-მენტი, რომელშიც დასაბუთებული იქნება საქართველოს პირველი პრეზიდენტისა და უზენაესი საბ-ჭოს დეპუტატების მიერ უფლება-მოსილების მოხსნა და სხვა პირ-თათვის გადაცემა;

წარმოადგინოს კანონიერი ხე-ლისუფლების მიერ კაპიტულაცია-ზე ხელმოწერის იურიდიული დო-კუმენტი;

აღდგეს უზენაესი საბჭოს უფ-ლებდამოსილება. - ეს ის მოთხოვნე-

ისურვა, რომ მიმართვა პარლამენ-ტის სახელზე არ აღმოჩნდა დანერი-ლი. "ვიტალი ხაზარაძემ ვერ გაი-გო, რომელ კატეგორიაში ივულის-ხმებთან პარლამენტტარები, სახელ-მწიფო მეთაურებში თუ კეთილი ნე-ბის ადამიანებში..." – განმარტა გუ-რამ შარაძემ.

სხდომიდან გამოსული პარლა-მენტარების უმრავლესობა აცხა-დებდა, რომ გუშინდელი შეხვედრა ვიტალი ხაზარაძის მიზეზით ჩაიმა-ლა.

“ჩვენი საპარლამენტო კომისი-ის შემადგენლობაში ერთიანი პო-ზიციები არ არსებობს. კომისიის თავმჯდომარემ ვერ გაართვა თავი დაკისრებულ მოვალეობას, რის გა-მოც სხდომა ჩაიშალა,” – თქვა კობა აიორხანაშვილმა.

“აუცილებლად უნდა მივაღნი-ოთ კონსენსუსს. ჩვენ ვართ დე ფაქტო ხელისუფლება, ისინი არი-ან ლეგიტიმური ხელისუფლების წარმომადგენლები. თუმცა, დღე-უანდელ შეხვედრაზე კონსენსუსზე ლაპარაკიც არ იყო. მთელი სხდომა ისედაც გარკვეულ საკითხს მიქძ-ვნა – ვინ არის კანონიერი და ვინ უკანონო. ასე საქმე წინ ვერ წავა,” – განაცხადა ელიზბარ ჯაველიძემ.

თავად ექს-პრეზიდენტის ქვერი-ვმა სხდომიდან გამოსვლისას ჩვეუ-ლებას არ უღალატა და ჟურნალის-ტეტთან საუბარი არ ისურვა. არჩვა-ძის მსგავსად, ხაზარაძემაც უკომენ-ტაროდ ჩაუარა პრესას.

განახლდება თუ არა “დე ფაქტო ხელისუფლებისა” და უზენაესი საბ-ჭოს მოლაპარაკებების მორიგი “რა-უნდი,” ჯერჯერობით, უცნობია.

გამომცემელი რუსთავი 2 პრინტი. მთავარი რედაქტორი მამაქა ჯაფარიძე. პაატა ვეშაპიძე (მმართველი რედაქტორი). ვახტანგ ნადირაძე (გამომცემი რედაქტორი). ირაკლი ლეჟავა (პასუხისმგებელი რედაქტორი). დამატახანი: დედაქალაქი - დავით მაღრაძე. ლტერიატრა - მალხაზ ხარხაშია. სამყარო - ქეთევან სადღოზელაშვილი. სამართალი - ნიკოლოზ რურუა. სტილი - ზიძინა მაყაშვილი. მედიცინა - ზაზა ფარქაშვილი. ბიზნესი - გიორგი კალანდიაძე. ფოტო: ლევან ყიფიანი (რედაქტორი). ზესო გულაშვილი (მენეჯერი). დიზაინი: გიორგი კოკლავშვილი. გიორგი ხმაღლი. კომპიუტერული სისტემები: თამაზ ჩხაიძე (მენეჯერი). მათა ყიასაშვილი. ლეკა წიკარიშვილი. ზექა ზალარჭიშვილი. დავით გვაგეტკორი. დიმიტრი შალუტაშვილი. ირაკლი ზილაშვილი. ალექსანდრე შაირიშვილი. თენგიზ ქირია. პაატა ქორიძე. სტილი: ნანა ჭიხარიძე. თამარ კვაჭანტირაძე. მზია შომხისია. ლია თოდუროა. ტეანმერ ტიკარაძე. რეკლამა: ზურა ჭიოშვილი.

პარტიული თამაზები “თარჯოლური იდილიის” ფონზე და... კონსროლის პალატის მონაწილეობით

თამარ მჭადლიშვილი

პოლიტიკურ სიერცეში ძალთა ხელახალი გადანაწილების პროცეს-მა რეგიონებშიც ჩააღწია. საკრებულოების არჩევნებმა და ახალი გამგებლების დანიშვნამ პოლიტიკურ პარტიებს საშუალება მისცათ, რაიონებში საკუთარი პოზიციების გასამყარებლად საკმაოდ სერიოზული ბერკეტები აეშუშავებინათ. ამ მხრივ, გამოწაკისი არც სოციალისტური პარტია, რომლისთვისაც ადგილებზე მაქსიმალური გავლენის მოპოვება ლამის უპირველეს ამოცანად იქცა. პარლამენტის რეგიონული პოლიტიკისა და თვითმმართველოების კომიტეტის გუშინდელი სხდომა ამის ნათელი დასტური გახდა. გუშინვე გაჩნდა ეჭვი, რომ ეს არა მხოლოდ სოციალისტების, არამედ კონსტროლის პალატის ხელმძღვანელობის სერიოზულ ინტერესსაც წარმოადგენს.

პარლამენტში ე.წ. “ხავერდოვანი გადატრიალების” შედეგად, სოციალისტურმა პარტიამ პარლამენტის რეგიონული კომიტეტისა და თვითმმართველობის კომიტეტის შემადგენლობარის სკამი დაისაკუთრა.

კომიტეტის გუშინდელ სხდომას, რომელიც დასავლეთ საქართველოს რამდენიმე რაიონში შექმნილ რთულ ფინანსურ ვითარებას ეძღვნებოდა, ერთი შეხედვით, პოლიტიკასთან საერთო ბეგრი არაფერი ჰქონდა. ყოველ შემთხვევაში, სხდომაზე საგანგებოდ მონაწეულმა სტუმარმა, კონსტროლის პალატის იმერეთის რეგიონული ბიუროს წარმომადგენელმა რამდენჯერმე ხაზგასმით გაიმეორა, რომ მისი სამსახურის მიერ წარმოდგენილ მასალაში პოლიტიკურ დატვირთვას არ ატარებდნენ. პოლიტიკურ დაპირისპირებებზე არც ნუგზარ ნავაშის უსაუბროა. მაგრამ, როგორც რეგიონული პოლიტიკისა და თვითმმართველობის კომიტეტის ყოფილმა თავმჯდომარემ, ჟვანიას გუნდელმა რომან კუსიანმა “24 სა-

თერჯოლის რაიონში სრული წესრიგი სუფესს

ლევან ხარაიშვილი ფოტო

ათს” განუცხადა, გუშინდელი სხდომა ძალიან ჩამოშვავდა პოლიტიკურ ანგარიშსწორებას.

ახლა თავად მასალების შესახებ: კონსტროლის პალატის იმერეთის რეგიონული ბიუროს მიერ შესწავლილი დოკუმენტაცია ზესტაფონის, თერჯოლის, ბაღდათის, ზუგდიდის, ლენეცხისა და აბაშის რაიონებში მმართველობითი ორგანოებისა და საგადასახადო და საფინანსო სამსახურების დარღვევებს შეეხებოდა. საერთო სურათი მეტად შემაშფოთებელი გამოდგა. აღმოჩენილმა დარღვევებმა ნუგზარ ნავაშეს საშუალება მისცა, სხდომაზე ხმაშაღლა განეცხადებინა, რომ “**აღნიშნული ორგანოები “საბიუჯეტო სისტემებისა და საბიუჯეტო უფლებამოსილებათა შესახებ” კანონს არ ასრულებენ, რასაც დასავლეთ საქართველოში კონსტროლის პალატის მიერ ჩატარებული შემოწმება ადასტურებს**”. მანვე მაღლობა გადაუხადა კონსტროლს პალატის განცხადებით სამუშაოსთვის და აღნიშნა, რომ “**მის მიერ მოპოვე-**

ბულმა მასალებმა დღის სინათლე უნდა იხილოს. დაგროვებულ პრობლემებს შესაბამისი შეფასება უნდა მისცეს საპარლამენტო კომიტეტმა, რაც ტრადიციადქცეული პრობლემების აღმოფხვრას შეუწყობს ხელს”. სხვათა შორის, გუშინვე ითქვა, რომ “**რეგიონული პოლიტიკისა და თვითმმართველობის საპარლამენტო კომიტეტი კონსტროლის პალატასთან თანამშრომლობის ახალ სტილს დანერგავს, რის საფუძველზეც საბიუჯეტო და საგადასახადო კანონების შეუსრულებლობას წერტილი დაესმე-**

ბა”. კონსტროლის პალატის მასალეების მიხედვით, ყველაზე საგანგაშო ვითარება ზუგდიდისა და ბაღდათში შექმნილა. ამავე მასალების მიხედვით, თერჯოლის რაიონი ერთადერთი გამონაკლისი აღმოჩნდა, სადაც სრული საგადასახადო წესრიგი ყოფილა დამყარებული. საერთო შთაბეჭდილების გასამყარებლად, მიღწეულ წარმატებებზე თავად ახალმა

ჯონდი ბაღათურიას მტკიცებით, ნადარეიშვილსა და არძინბას საერთო ბიზნესი აქვთ

სოფო ბაჟია

“აღორძინებისა” და აფხაზების უზენაესი საბჭოს დაპირისპირება, თამაზ ნადარეიშვილის მიერ ასლან აბაშიძის პრეზიდენტისადმი გაგზავნილი წერილის (რომლის შესახებაც გუშინდელ ნომერში ვწერდით) შინაარსის გახმაურების შემდეგ, ახალ ფაზაში შედის. ამჯერად “აღორძინების” წევრი ჟონდი ბაღათურია ნადარეიშვილს და მის უზენაეს დაფინლთა შემწეობების მითვისებაში ადანაშაულებს.

“მაშინ, როცა დევნილებს მინიმალური საარსებო პირობები არა აქვთ, ნადარეიშვილი და მისი უწყება რამდენიმე ათეულ მილიონ ლარს ფლანგავს ავტონაქანების შეძენასა და მათ შენახვაში. ესენი დევნილთა უზედურებაზე ითობენ ხელს,” – აცხადებს ბაღათურია გუშინდელ პრესკონფერენციაზე. **“აფხაზეთის არმიინისტრთა საბჭოსთვის 1999 წლის მარტში შეძენილი ავტონაქანანა “ვოლკო”, 35 ათას ლარად (მთლიანი წლიური დაფინანსების 10 პროცენტზე მეტი), ხოლო 2000 წელს – 44 ათასი ლარის ღირებულების “შერსედესი” (ასევე, წლიური დაფინანსების**

10 პროცენტზე მეტი)... – ეს არის ერთი აბზაცი იმ ვრცელი დოკუმენტიდან, რომელიც ბაღათურიამ გუშინ ჟურნალისტებს გააცნო.

ბაღათურია დარწმუნებულია, რომ ნადარეიშვილის ბიზნესის აყვავებას არძინბა უწყობს ხელს. **“ნათელია, რომ არძინბა და ნადარეიშვილი შესმატკბილებულად მოქმედებენ და საერთო ბიზნესი აქვთ. მათ არ აწყობთ აფხაზეთში საქართველოს იურისდიქციის აღდგენა, ამით ბევრ ფულს დაკარგავენ,”** – აცხადებს ბაღათურია.

ასლან აბაშიძე კი, რომელიც ამ იდილიას ხელს უშლის, ბაღათურიას მტკიცებით, ნადარეიშვილს პირად მტრად მიაჩნია.

ასლან აბაშიძის წარმატებები აფხაზეთის პრობლემის მოგვარების საქმეში არც პრეზიდენტ შევარდნაძეს უხარია, რადგან, **“შევარდნაძე აბაშიძეში საკუთარ ალტერნატივას ხედავს”**.

მომავალ კვირას მთაწმინდა-კრწანისის სასამართლო განიხილავს ნადარეიშვილის სარჩელს “აღორძინების” წინააღმდეგ. ბაღათურია ამბობს, რომ სასამართლოში მასაც იბარებენ. მისი თქმით, ნადარეიშვილი ერთმა სატელევიზიო გადაცემაშ გაანაწყენა. გადაცემის ერთ-ერთ სთუფერში ნაჩვენე-

ბი სამი საკუთარი სახლიდან, ბაღათურიას მტკიცებით, უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარემ თავისი სახლი ამოიცი-ნო. ბაღათურიას ინფორმაციით, ნადარეიშვილი დარწმუნებულია, რომ სოფეტისთვის საჭირო მასალა ტელევიზიას “აღორძინებამ” მიაწოდა.

“ვთხოვ, ზატონ ნადარეიშვილს სასამართლოში მიიჩილოს. მე ჩემს მიერ გაკეთებულ განცხადებებზე პასუხს ვაგებ,”- ითხოვს ბაღათურია და დასძენს, რომ ნადარეიშვილის წინააღმდეგ სასამართლოში სარჩელის აღძრვის მიზეზი მასაც თავზუსყერლად აქვს.

პრესკონფერენციის მსვლელო-

ბისას ბაღათურიას კაბინეტს დაცვის

წევრები დარაჯობდნენ და “აღორძინების” აქტივისტს აფხაზეთის დეპუტაციისა და მეომართა კავშირის წევრებისგან იცავდნენ.

ნადარეიშვილის მომხრეებმა მასთან კაბინეტში შესვლა პრესკონფერენციის დასრულებისთანავე მოახერხეს. თუმცა, შემდეგ, რიგ-რიგობით, კარების გაჯახუნებით ტოვებდნენ იქაყოშობას.

ნადარეიშვილის უწყების წარმომადგენლები აცხადებენ, რომ ბაღათურია პოლიტიკურ დაკევთას ასრულებს. **“ჩვენი უწყება, ისევე როგორც ყველა, უტოდელო არ არის.**

გამგებელმაც ისაუბრა. ამ ფაქტში განსაკუთრებული არაფერი იქნებოდა, თუ არა ერთი უმნიშვნელო გარემოება – ახალი გამგებელი სოციალისტური პარტიის ერთ-ერთი აქტივისტი, თერჯოლის ყოფილი მაჟორიტარი ზურაბ ბუცხრიკიძეა, რომელმაც საპარლამენტო არჩევნებში ანხორ ბურჯანაძე დაამარცხა. საგულისხმოა ისიც, რომ პოპულარობით თერჯოლაში სოციალისტურ პარტიას კონკურენტი არ ჰყავს. აქედან გამომდინარე, გუშინდელ სხდომაზე თერჯოლის მაგალითის მოყვანა ძალიან მკავად პარტიულ რეკლამას.

სხდომამ საკმაოდ გააღიზიანა კომიტეტის ყოფილი თავმჯდომარე რომან კუსიანი, რომელმაც “24 საათს” შემდეგი განუცხადა: **“რეგიონებში შექმნილ ვითარებას ადრეც სისტემატურად განვიხილავდით. პრობლემა ის იყო, რომ აღმასრულებელი ხელისუფლება ამ საკითხებს თითქმის არ წვევტდა. თუ ახალი თავმჯდომარე პრობლემების მოგვარების ახალ გზებს გამოანახავს, მე პირადად ამ ფაქტს მივესალმები. თუმცა, სხდომაზე სხვა ტენდენცია გამოიკვეთა – კონსტროლის პალატამ ზუგდიდის საოლქო და ბაღდათის საგადასახადო ინსპექციების ხელმძღვანელობებთან პოლიტიკური ანგარიშსწორება გადწყვიტა. თავად განსაჯეთ: სხდომაზე ყველაზე მეტად ფიგურირებდა ზუგდიდისა და ბაღდათის პრობლემები. ბაღდათში საგადასახადო ინსპექციის ხელმძღვანელი ჩვენი პარტიის საინიციატივო ჯგუფის წევრია, სამეგრელოს საგადასახადო სამსახურის პირველი პირებიც ჩვენიან კავშირში არიან “შემწინეულები”. რა გამოდის? სადღც რამე დაკეთდა, თერჯოლის გამგელობის დამსახურება ყოფილა, თუკი გაფუძელა, დამანაშაუ საგადასახადო ინსპექციამ. ეს ყველაფერი თვითი ძაოთ არის ნაკერი. ღიად ცახხადებ, რომ კონსტროლის პალატა და სოციალისტურმა პარტიამ გუშინ ჩვენი წინააღმდეგ ერთობლივად გაილაშქრეს”**.

მისამხე საქმორი ახალი საკრებულოს შეკრებას ითხოვს

სახალხო დამცველი ეთანხმება არასამთავრობოებს

იაირ ლაშაიშვილი ფოტო

პირველი ბავარდიანა

თბილისის არასამთავრობო და სათემო ორგანიზაციები, რომლებიც გამოვზატათ თბილისიელთა ინტერესებს, გამოთქევათ შუწფოთებას დედაქალაქის საკრებულოს გარეშე დარჩენის გამო,” – გუშინ სახალხო დამცველის ოფისში შეკრებოლმა მესამე სექტორის წარმომადგენლებმა სახალხო დამცველს – ნანა დევედარიანს თხოვნით მიმართეს. ქალბატონმა დევედარიანმა პოლიტიკურ პარტიებს, საქართველოს პრეზიდენტს, საქართველოს პარლამენტსა და იუსტიციის სამჭოს უნდა გაუწიოს რეკომენდაცია, რათა სასწრაფოდ აღდგეს დედაქალაქში ადგილობრივი არჩევითი წარმომადგენლობითი ხელისუფლების უწყვეტობის პრინციპი.

რეკომენდაციის ტექსტს სახალხო დამცველი მომავლ კვირას, რვა ოქტომბრისთვის შეიმუშავებს და მასმედიას გააცნობს. არასამთავრობო ორგანიზაციების უმრავლესობა ახალი საკრებულოს სასწრაფოდ შეკრებას ითხოვს. ამავე აზრს იზიარებს სახალხო დამცველიც. **“პოლიტიკურმა პარტიებმა არ უნდა დაივიწყონ მთავარი, მათ თვანიან ინტერესებზე მაღლა ამომრჩეველის ინტერესები უნდა დააყენონ. პარტიები დღეს სასამართლოში თავიანთ უფლებებზე დავობენ და ვერ უფიქრობენ, რომ ამომრჩეველის უფლებებიან, რომ, ამომრჩეველის უფლების დარღვევით, გაცილებით მეტი ადამიანის უფლებას არღვევენ, ვიდრე რომელიმე პარტიის წევრი ან მხარდამჭერია. სარჩელების შეტანა უნდა შეწყდეს, პარტიები უნდა შევევონ ამჟამინდელ შედეგებს. ახალი საკრებულო სასწრაფოდ უნდა შეიკრიბოს. ძველისთვის უფლებამოსილების აღდგენა**

“აღორძინებისა” და აფხაზების უზენაესი საბჭოს დაპირისპირება, თამაზ ნადარეიშვილის მიერ ასლან აბაშიძის პრეზიდენტისადმი გაგზავნილი წერილის (რომლის შესახებაც გუშინდელ ნომერში ვწერდით) შინაარსის გახმაურების შემდეგ, ახალ ფაზაში შედის. ამჯერად “აღორძინების” წევრი ჟონდი ბაღათურია ნადარეიშვილს და მის უზენაეს დაფინლთა შემწეობების მითვისებაში ადანაშაულებს.

“მაშინ, როცა დევნილებს მინიმალური საარსებო პირობები არა აქვთ, ნადარეიშვილი და მისი უწყება რამდენიმე ათეულ მილიონ ლარს ფლანგავს ავტონაქანების შეძენასა და მათ შენახვაში. ესენი დევნილთა უზედურებაზე ითობენ ხელს,” – აცხადებს ბაღათურია გუშინდელ პრესკონფერენციაზე. **“აფხაზეთის არმიინისტრთა საბჭოსთვის 1999 წლის მარტში შეძენილი ავტონაქანანა “ვოლკო”, 35 ათას ლარად (მთლიანი წლიური დაფინანსების 10 პროცენტზე მეტი), ხოლო 2000 წელს – 44 ათასი ლარის ღირებულების “შერსედესი” (ასევე, წლიური დაფინანსების**

მთაწმინდაში პროექტი ფარული კენჭისყრის ყველა პრინციპს იცავს.

პირველი ბავარდიანა

თუ ხმას გააყალბებენ, მაშინ კომპიუტერი იმ ადგილს, სადაც მიცემული ხმაა გამოყენებული, ცარიელს ტოვებს. ეს იმას ნიშნავს, რომ ამაოდ დაშვრება წებისმიერი მოქალაქე, ვინც ყალბ პასპორტს გამოიყენებს, “კარუსელს” დაატრიალებს ან სხვა მაქინაციას მიმართავს... კონსტროლს ამომრჩეველი ახერხებს არჩევნების დამთავრებისთანავე, ბიულეტენის მეორე ნაწილით – ძირით.

მაისურაძის პროექტი ფარული კენჭისყრის ყველა პრინციპს იცავს. ამავე დროს, ხმის მიცემის მთელი პროცესი გამჭვირვალეა, დროის ნებისმიერ მონაკვეთში შეიძლება არჩევნების მიმდინარეობის კონტროლი.

პროექტის მიხედვით, ერთი საარჩევნო უბნის აღჭურვა 3 ათასი დოლარი ჯდება. ლიბოზრისტები ჩატენებნან, რომ დემოკრატიული არჩევნების ჩატარება მთელი საქართველოს მასშტაბით 9 მილიონ 200 ათასი დოლარს მოითხოვს, მაგრამ ეს იქნება ერთჯერადი ხარჯი. **“სამაგეროდ, პროექტის განხორციელების შემდეგ, აღარ იქნება საჭირო საარჩევნო კომისიის წევრთა**

ჩემთვის მიუღებელია,” – განაცხადა “24 საათთან” საუბრისას ქალბატონმა დევედარიანმა.

არასამთავრობო ორგანიზაცია “ვაკის გონივრული განვითარების” წევრებმა წამოაყენეს წინადადება, რომელიც თბილისის სათემო ორგანიზაციების კავშირის შექმნას და მისთვის დროებით საკრებულოს ფუნქციის მინიჭებას ითვალისწინებდა. მესამე სექტორის წარმომადგენელთა უმრავლესობამ “ვაკის გონივრულ განვითარებაზე” მეტი გონივრულობა გამოიჩინა და ამ ინიციატივაზე უარი განაცხადა. ზოგიერთი გამომსვლელის საუბრიდან ძველი საკრებულოს აღდგენის სურვილიც იგრძნობოდა. საბოლოოდ, მესამე სექტორი შეთანხმდა, რომ ადგილობრივი არჩევითი ხელისუფლების უწყვეტობის პრინციპი მხოლოდ და მხოლოდ ახალი საკრებულოს სასწრაფოდ შეკრებით შეიძლებოდა დაეცვათ. ეს არის პრობლემის გადაჭრის ყველაზე ჯანსაღი გზა.

სახალხო დამცველმა ოპტიმიზმი გამოიჩინა, დროს გაუსწრო და მესამე სექტორის წარმომადგენლებს ურჩია, რომ ახალი საკრებულის შეკრებისას ყურადღება გაამახვილონ ორ მნიშვნელოვან საკითხზე: **“დედაქალაქის შესახებ ორგანული კანონის მიხედვით, როგორც კი პირველი საკრებულო შეიკრიბებოდა, უნდა გამიჯნულიყო ადგილობრივი და ცენტრალური ხელისუფლების ქონება. ასევე, ქალაქის კონსტროლის პალატის ფუნქცია უნდა გადასცემოდეს საკრებულოს მიერ არჩეულ სარევიზიო კომისიას. წინაა მოწვევის საკრებულოში ვერც ერთი საკითხი ვერ მოგვარდა. ახლად შეკრებოლმა თვითმმართველობის ორგანო ეს ნაკლი უნდა გააოსწორას.”**

ქართველი გამოგონებალი აცხადებს, რომ მის საარჩევნო პროექტს ევროპა აღიარებს

მთაწმინდაში პროექტი ფარული კენჭისყრის ყველა პრინციპს იცავს.

პირველი ბავარდიანა

თუ ხმას გააყალბებენ, მაშინ კომპიუტერი იმ ადგილს, სადაც მიცემული ხმაა გამოყენებული, ცარიელს ტოვებს. ეს იმას ნიშნავს, რომ ამაოდ დაშვრება წებისმიერი მოქალაქე, ვინც ყალბ პასპორტს გამოიყენებს, “კარუსელს” დაატრიალებს ან სხვა მაქინაციას მიმართავს... კონსტროლს ამომრჩეველი ახერხებს არჩევნების დამთავრებისთანავე, ბიულეტენის მეორე ნაწილით – ძირით.

მაისურაძის პროექტი ფარული კენჭისყრის ყველა პრინციპს იცავს. ამავე დროს, ხმის მიცემის მთელი პროცესი გამჭვირვალეა, დროის ნებისმიერ მონაკვეთში შეიძლება არჩევნების მიმდინარეობის კონტროლი.

პროექტის მიხედვით, ერთი საარჩევნო უბნის აღჭურვა 3 ათასი დოლარი ჯდება. ლიბოზრისტები ჩატენებნან, რომ დემოკრატიული არჩევნების ჩატარება მთელი საქართველოს მასშტაბით 9 მილიონ 200 ათასი დოლარს მოითხოვს, მაგრამ ეს იქნება ერთჯერადი ხარჯი. **“სამაგეროდ, პროექტის განხორციელების შემდეგ, აღარ იქნება საჭირო საარჩევნო კომისიის წევრთა**

მოცუვებული მოსახლეობა
მთავრობას აცხუებს

ნანა ქადაგიშვილი

გლდასი-ნაძალადევის რაიონში, ნავგორისა და რატკეტის ქუჩებზე, მინისხვერის მუდგეა დაზარალებული მოსახლეობისთვის ქუჩაში გაშლილი კარგეში დიდმდე არ აუღიათ. თუმცა, უკვე კარგა ხანია, მოქალაქეები ამ თავშესაფარს აღარ იყენებენ. ზოგი კოვიტარ დაზარალებული ბინის დაფურცდა, ზოგჯერ სახლის გვერდით, მიმგნებულ სათავსში ცხოვრობს. ამ ქუჩებზე წხ ასეთი ოჯახია და მინისხვერის მუდგე მოლაღ ნკოზე დარჩენილი სახლების ჩამონგრევის დღე-ღამეზე ელის. არადა, მინისხვერის მუდგების სალიკიდაციო ფონდს 100-მდე ბინა ცარიელი აქვს და დაზარალებულნი ეხვეწებიან, მძღს, ცხოვროფთ.

მიწისძვრამდე დღემდე ფონდში მხოლოდ 1 900 ათასი ლარი შევიდა. ამ თანხით დაზარალებულთათვის, დროებით თაუშესადრად, 190 მიწის ყიდვა იყო დატეგავილი, მაგრამ ფონდმა, როგორც თეთრობი აცხადებს, იფავაჭრა და 256 მიწა შეიძინა. ფონდმა მიწები ქალაქის გარე-უნებამი, ლილითმი, ფონიჭალაბი, ვაზი-სუბანში, დიდ დილოძა და ვარკეთილის რესამე ქალაქი შუარჩი. "ვაშლიბინი, მიწები ქალაქის გარეუბნებში იფუძე და ბევრი გვეყიდა, ვიდრე ცენტრში ძვირად და ცოტა, – განმარტავს ფონდის ხელმძღვანელი ზურაბ გუდავაძე.

თბილისის ცენტრალურ უბნებში მცხოვრები მოსახლეობა აქ გარეუბნებში გადასვლას უარს აცხადებს: ფორჩხალა და ლილიონი საყიდი ბინების უმრავლესობა ცარიელია. „ლილიონი დასახლებამ ბინა რომც მაჩუქოს, არ ნავალ. აქ გავიზარდეთ, გშუამთბი, ბავშვებიც გაგაზარდეს და სკოლებში აქ დავგავსო. ფორჩხალიდან და ლილიონიდან აქეთ როგორ ვიართო, ან ჩვეს რაიონში გვიყვარდა ბინა, ან ჩვენი ძეგლი სახლში

დაწვრივდა და ახალი აგვიძენით. მანამდე ჩვენს თავს როგორმე თვითონ მივხედავთ," - კატეგორიულად მოითხოვს მოსახლეობა და კარვების აღებას არ აპირებს.

თავიდან, როცა ფონდმა დაზარალებულთათვის ბინების შესყიდვაზე კონკურსი გამოაცხადა, მოსახლეობას უფლება მისცა, საკუთარი ბინის ფართის გათვალისწინებით და ფონდის შესაძლებლობების ფარგლებში, ბინა თეი-

გოგონათა ქაველამ მოსკოველი
მესიქოსები გააოცა

ეთერ მამულაშვილი

რამდენიმე დღის წინათ საქართველოს სამუსიკო-ინსტრუმენტული სკოლა-ინტერნატი გოგონათა კუპაზე, "იას", მოსკოში გამართულ მხატვრული შემოქმედების საერთაშორისო ფესტივალზე, საუქრებთან ერთად, დიპლომებიც გადასცეს. ფესტივალში, რომელიც მესამე წლისა ტარდება, დსთ-ს ყველა ქვეყანა მონაწილეობდა.

კაპელაში, ძირითადად, სოციალურად დაუცველი და მშობელთა მზრუნველობას მოკლებული 12-17 წლის გოგონე-

მრეკლეად

თბილისი. 3 ოქტომბერს გაერო-ს ბავშვთა ფონდის „აუნისეფი“-ს ოფისში ჩილ ბავშვთა დენიციტოლოგიულიზაციის პროგრამის პრეზენტაცია გაიმართება. პროგრამის თანახმად, ჩამოყალიბდება კომიტეტი, რომელიც ჩილ ბავშვთა მუცლითობობას კოორდინაციას გაუწევს. პრეზენტაციის მიზანია ბავშვთა სახლების აღმშენებლის ტიპის ფორმების დანერგვა. პროგრამის ფარგლებში გათვალისწინებულია ჩილ ბავშვთა გამა-ტორის, რაც ადრე მხოლოდ ჯანდაცვის სამინისტროს პრეზენტაციას იყო.

შეღობილობა (ანუ ფოსტური) გულისხმობს სახელმწიფოსა და მინდობით მშობელს შორის დადებულ ხელშეკრულებას. ბავშვი განსაზღვრული დროით გადაეცემა აღზრდელ ოჯახს, თუკი ამის საშუალება მის ბიოლოგიურ ოჯახს არა აქვს; შეღობა აყვანისგან განსხვავებით, ბავშვი ამ შემთხვევაში ინარჩუნებს ბიოლოგიურ ოჯახის ჯარს და მასთან აუფრთხილად

ოქვის ნივთი და ძაბიბა კავშირს.
 ორი ნლოს ნინათ საქართველოს განათლებულს
 სამინისტრომ, „ოუნისფესა,“ და ბრიტანულ ორგანიზაციასთან „ევროპის ბავშვთა ნდობა“ ერთად განახორციელა ორწლიანი პროგრამა, რომელიც სახელმწიფო მზრუნველობის ქვეშ მყოფ ბავშვთა მომსახურების ალტერნატიული ფორმის - შვილობილობის დაწერგვას და თანადგომას ითვალისწინებდა.

თბილისი. ზამთრის სეზონის დაწყებასთან დაკავშირებით, თბილისის მერიამ სკოლების სან-ვაიტი უზრუნველყოფაზე ტენდერი გამოაცხადა. თბილისის მერიის განათლების სამსახურში სამ-სახურის ცნობით, თბილისის სკოლების დიდ ნა-წილს გათბობის ავტომატიზირებული სისტემა აქვს. ასეთი სისტემა დამონტაჟებულია 152 სკოლაზე. საჩუბაბე დაფიქსირებული, ნაბიძრის და ბუზბერი აირზე.

სკოლებში ინდივიდუალური საქვაბეების დამონტაჟება რამდენიმე წლის წინათ დაიწყო, რადგან საბჭოთა პერიოდში მოქმედი ცენტრალური გათვალისწინების სისტემა მოიშალა.

შარშან ამ პროცესში მსოფლიო ბანკიც ჩაერთო. მისი დაფინანსებით, 77 ობიექტზე ინდივიდუალური საექსპლუატაციო საშუალებების სისტემების პროექტირება დაიწყო. წლეულს, გაზაფხულზე, 51 ობიექტზე ამ სისტემების დამონტაჟება დასრულდა. პირველ ეტაპზე ჩატარებული სამუშაოებისთვის მსოფლიო ბანკმა 1,5 მილიონი დოლარი გამოყო.

მეორე ეტაპზე დაგეგმილია კიდევ 32 სკოლაში გათბობის ინდივიდუალური სისტემის მოწყობა, რისთვისაც მსოფლიო ბანკი კიდევ 1,25 მილიონი დოლარის გამოყოფას გეპირდება.

თბილისი. დედაქალაქის მერიის საბინაო მეურნეობის საქალაქო სამსახურმა აღრიცხვა დაზღვევითი 2.500 მრავალსართულიანი კორპუსი, რომელსაც სხვადასხვა ხარისხის გამაგრება სჭირდება.

როგორც ამ სამსახურის ხელმძღვანელმა ნუგზარ დავლიანიძემ განაცხადა, სწევანდელი ბიუჯეტიდან 12 კორპუსისთვის მიიღონ 716 ათასი ლარი გათვალისწინებული, მაგრამ დღეისთვის მხოლოდ 25 პროცენტია გადახდილი, რის გამოც გამაგრებითი სამუშაოები მხოლოდ სამ კორპუსს მიმდინარეობს.

სონეე მიქტებნა. შემდეგ კი, ბიზნესის პუბლიკის პროცესს რომ არ გაჯანაურებ-ტუყილი, საკმეი 18-მდე არასამთავრობო ორგანიზაცია ჩართო და მათი დახმარებით ბიზნესი შეიძინა. როგორც ფონდის გლდანინ-ნაძალადევის კოორდინატორი ზურაბ აბაიანიძე აცხადებს, მათ რაიონში ფონდმა 30 ბინა შეისყიდა და ყველაზე გლდანინ-ნაძალადევის მცხოვრებლებში შეასახლეს. ნავოორისა და რატკევის ქუჩის დაზარალებულთაგან საკუთარ რაიონში ბინა მიიღოღ ერთ ოჯახს მისცეს. დაწარმნეს კი თავიდან მათზე უარი განუცხადებიათ, რადგან მათი სახლები მინისცხრამდეც აყარული ყოფილა, მერია კი მათ დაწერევასა და ახლის ამენებას შეპირებია. როცა მთასახლიდან მიხვდა, რომ, უახლოეს მომავალში მანც, მათ ახალ სახლებს არავინ აუშენებდა, თავშესაფარი საკუთარ რაიონში მოითხოვა, მაგრამ უკვე გვიან იყო. სხვათა შორის, მერია მათ გლდანინ-ნაძალადევის რაიონში ბიზნესს ყიდვასაც შეპირებია. ვანო ზოდლევამ ვეთვთარა, რომდე სახლსაც ხელს დაადებ, იმას გიყიდითო, აცხადებენ დაზარალებულენი. ფონდს კი მერის დაპირება ძვირად უჯდება. ბიზნესის შესაქმნელ თანხა აღარ აქვს, მერია და პრეზიდენტის ფონდში კი შეპირებული 2,5 მლნ-ის გადარიცხვას აგვიანებენ, რადგან 100-მდე ბინა ცარიელა - გვერ გი ბიზნესი აითვისეს და ფონსი მერე მოაკციებთ.

„ეს ბიზნესი გაუცემელი ნამდვილად არ დადგირებად. 1800 ოჯახი მესამე კატეგორიის ავარიულ სახლში ცხოვრობს. გარდა ამისა, მარტო გლდან-ნაძალადევის რაიონში, მეწყერულ ზონაში 213 ოჯახი ცხოვრობს. მეფერი მთავარი ლილოსა და ფოთიკლაშვიძე სისარტის ბინა, მაგრამ, იძულებული ვარ, პრეტენდირებ რატცნისა და ნაგომრის ქუჩების მცხოვრებელთა დაჯგუფყოფილთა, რადგანა მათი თავისუფარი არა აქვთ.“ - ჩივის ფრცინი.

ბელისუფლებმა ცრუ დაპირებებით ცხელბზე ნავთის ასხამა. თუმცა, არც მისი ცხელბებია მამა აბრამის ბატყრა. ჟირი თავზე ენგრევა, ჟილიბის სიცოცხლეს საფრთხეში ადლებს და მაინც გაპირჩემა ნაზე ჟიორბოს. კარაში ერთი-ორი დამე ჟიუ გაათათა, მაგრამ აღებეს მაინც არ აბრამბეს. - ბელისუფლებმა ჟუნუხარდა და ჩენს მოთხოვნებს დააკაჟყოფილბესო. ამასობაში კი მოსიგებო გაჭიკრებულბო აბასობობი ადამიანი დხმარბებს ელის.

ბი მლორია. მათ ფეცტივალზე შესარულეს თანამედროვე ინგლისელი კომპოზიტორის ბენჯამინ ბრტონის "დიდებანდა შოთია მელიორავას "ჰიმნი საქართველოს ბუნებას". ხელმძღვანელს, მარიან ოცხელის თქმით, ბენჯამინის სილოვებამ ჟიორის ნევერბი გააოცა. "ბენჯამინ ბრტონის "დიდებანდა" ძალიან რთული ნაწარმოებია. მას ყველა ვერ ასრულებს. გეკი არა, ის ჯერ ბენჯამინს არც უშეირი" - გოთოთა მან.

მოძალადე წლის იანვარში ასეთივე ფესტივალი გაიმართება სანკტ-პეტერ-ბურგში, სადაც ქართველი გოგონები უკვე მიიწვიეს, თუმცა, უსახსრობის გამო, ისინი, შეიძლება, ვერც გაემგზავრონ.

შემცველი გრუნტის დასველების შემთხვევაში საიჩრვკლის აღდგენა შეუძლებელია", - აცხადებს მერიის საბინაო მუღრნეობის საქალაქო სამსახურის ხელმძღვანელი.

თბილისი. თბილისობის დღესასწაულისთვის დედაქალაქში სამი ახალი ვარჯიშარაგორი დაიწყო საცხოვრებელი კორპუსი (ორი ვარჯიშითლი ერთი ნუცუბიძის მე-4 მკრეში) მეფა ექსალუტაცი-აში. როგორც თბილისის მერიის კაპიტლური მმე-ნებლობის საქალაქო სამსახურის ხელმძღვანელ სოსო ჯღარაკა აცხადებს, თბილისისთვის ახალშობილობა 100-ზე მეტი ოჯახი იზიმიზს.

ამ საცხოვრებელი კორპუსების მშენებლობა დედაქალაქის მერის 700.000 ლარამდე დაუჯდება. თბილისის მერის კაპიტალური მშენებლობის საქალაქო სამსახურის ხელმძღვანელის ინფორმაციით, გარდა ამ სახლების, მშენებლობაში მარჯანიშვილის, ბაგრატიონის, ინგოროვას, ყიფშიძის, ჩიქოვანის ქუჩებზეც მიმდინარეობს სამსახურის სახლების, სადაც მშენებლობები 90-იან წლებში დაიწყო და აღარ გაჩერებულა.

თბილისი. 3 ოქტომბერს პედაგოგთა პროფკავშირის წევრები თბილისში, დედა ენის ძეგლ-

თან, პედაგოგის დღისამდგომი მიზნული აქციის გა-
მართებით. როგორც პედაგოგთა პროფესიონალი-
თაგანგანდომარე მხანა კობახიძე აცხადებს, აქცი-
ის უფედგადატარების პედაგოგები მოითხოვს ატეს-
ტაციის საკითხების გარკვევას და პედაგოგთა
ხელფასების 30 პროცენტით გაზრდას. ამით აქ-
ციის მონაწილენი სოლიდარობას გამოუცხადე-
ბენ მაღალმოთხარაიონები მომუშავე კლენ-
ებს, რომლებიც ასევე დაპირებული დანამატე-
რებს და შოლაათობის საკითხს დარწმუნ-

პედაგოგთა პროფკავშირმა არაერთგზის მიმართა თხოვნით ფინანსთა სამინისტროს, რათა მისთვის ეცნობებინა, არის თუ არა სახელმწიფო ბიუჯეტში გათვალისწინებული პედაგოგთა ხელფასის ზრდა. თომიკა, პასუხი ჯერ არ მიუღია.

თბილისი. შპს „თბილწყალკანალიზაცია“ სახმელ-წყურებო გადასახადების გადამხდელის გამო სა-დამსჯელო ღირსშესანიშნაობა განახალა. როგორც „თბილწყალკანალიზ“ აცხადებს, გუშინ სახმელ-წყურის მინორალმა შეუწყდა ჯაფარიძის №1 საავად-მყოფოს ინსტიტუტის ცენტრის, ქალაქის №1 საავად-მყოფოს რამდენიმე კოორპოს, ბავშვთა №2 საავად-მყოფოს, ბავშვების ცენტრის, ტბური კურორტის (ცენტრის), დამ. „თბილწყალკანალიზ“ 34 მილიონ ლარით მართებდა. ამ მიზეზებით „თბილწყალკანალიზ“ დაფინანსების გადაჭრის თაობაზე გა-დგინდა ინდივიდუალური ხელშეკრულებები, რაც საავადმყოფოებზე უმეტესობა ვერ მესარგებდა.

დღეს სახმელ ნეოლის ვარგზე დარჩება ყველა ზემაღლი სახანაველი და საბიუჯეტო და სა-
მეურნეო ორგანიზაციათა უმეტესობა.
„თბილისელებს“ ინფორმაციით, სადამს-
ჯელო ღონისძიებები არ შეგება, იმ ორგანიზაცი-
ებს, რომლებიც (დავალიანების ნაწილს მაინც იხდი-
ან. მაშ შორისაა ინვესტიური და ონკოლოგიური
ცენტრები, უროლოგიის ინსტიტუტი, მე-4 სამშო-
ბიარი, ორთოპედიის (ცენტრი, ძალიანია სტრუქ-
ტურები, ვარის ნაწილიც და ჰურის ქარხნები.

კავკაზ-პრესი, ინტერ-პრესი,
მედიო-ნიუსი, პრაიმ-ნიუსი

დიფარენსირებული ნაგვის პრობლემა ფინანსებზე და კანონზე ყოფილა დამოკიდებული

როგორ ებრძვიან ანტისანიტარიის პროკურორები და მიმინოები

პირველი გვერდიდან

ბოთლები და ფინანსები

“24 საათი”: არ არსებობს პრობლემა, რომლის მოგვარებაც შეუძლებელია ვფიქრობთ, ყველა სამსახური რომ თავის საქმეს აკეთებდეს, პრობლემა ასეთი მწვავე არ იქნებოდა...

ირაკლი გვალია: თქვენ იქ ერთხელ იყავით, ზოგიერთ ჩვენგანს კი დღემდე რამდენჯერმე გვინებს მისეულა. რა უნდა გავაკეთოთ, ვიცით, მაგრამ რა შესაძლებლობები გვქვს, აი, ამაზე ვისაუბროთ.

ჯუღული ახვლედიანი: პოლიეთილენის ბოთლები, რომლებიც ნაგავსაყრელზე გროვდება, ძირითადად, ლუდის ქარხნების მიმდებარე ტერიტორიაზე იყრის თავს. მეორადი მოხმარების ბოთლების რეცხვა ძალზე დიდ დანახარჯებს მოითხოვს და გამოირცხვლია, რომ მათი სანიტარული მდგომარეობა მოთხოვნებს აკმაყოფილებდეს. მარტო წლეულს ეკოლოგიის პოლიციამ და ჩვენ ასეულათასობით ასეთი ბოთლი გავანადგურეთ, მაგრამ პროცესი ძალზე უმართლესია. არაერთხელ მივმართეთ “ცაზბეგს” და “მატილს”, რომ თვითონ ჰქონდეთ უხმარი ჭურჭელი, რომელშიც მოხმარებელს სასმელს ჩამოუსხამენ, მაგრამ მდგომარეობა არ შეცვლილა. 2000-2001 წლებში არაერთი შემთხვევა იყო, როცა პოლიეთილენის მეორად ბოთლში სასმელი ჩამოასხეს. დღეს ასეთი საამქროები აღარ არსებობს. პოლიეთილენის ბოთლებს მიმღები პუნქტებიც აღარ იბარებენ.

ხოლო მინის ბოთლისგან, თუ ის ნორმალურად დამუშავდა, რაიმე დაავადების გავრცელება გამორიცხულია. მაგრამ, როცა ვიღაცა იატაკ-

ხათუნა ციტიშვილი

ჭულელი ახვლედიანი

დავით ლვინიაშვილი

გივი რუხაძე

ირაკლი გვალია

გივი კალანდაძე

ვემ რალაცას ამზადებს და გაურეცხავ ბოთლით ყიდის,რა თქმა უნდა, დაავადების აშკარა საფრთხეა.

ხათუნა ციტიშვილი: ჩვენ მინის ბოთლებს ვიბრუნებთ. ჩვენთანვე არის ტარის მიმღები განყოფილება. მინის ბოთლებიანი პროდუქციით ვამარაგებთ, ძირითადად, სკოლებს, რესტორნებს, კაფეებს. ჩვენვე ვიბრუნებთ მათგან ტარას. მოსახლეობისგანაც ვიბარებთ. მიღების შემდეგ ბოთლებს გადავანაწილებთ. ტარა მონმდება სპეციალურ ლაბორატორიაში. უფარგის ბოთლები ხელმოწერედ არ გამოიყენება, ისინი იმსხვრევა, ხოლო ნამსხვრევები ქსნის ქარხანას უბრუნდება - ჩვენს მომწოდებელს. გადარჩევის შემდეგ ბოთლები ირეცხება 85 გრადუსზე, მუშავდება კალციერებული სოლით, ქლორით, - ცვლაში ერთხელ, ანუ დღემდე ორჯერ, გაივლის მიკრობიოლოგიურ ტესტირებას, შემდეგ ეკ-

რანზე მონმდება და მხოლოდ ამის შემდეგ ისხმება პროდუქცია. არის ასევე “კოკა-კოლას” ცალკე ჯგუფები ავსტრიაში, ატლანტასა და სტამბულში, სადაც ჩვენი რეგიონული ოფისია, რომელიც დამოუკიდებლად იღებს ჩვენი პროდუქციის ნიმუშებს და ანალიზს უტარდება მას. 10 წელია, “კოკა-კოლა” საქართველოშია და მიკრობიოლოგიური პრობლემის შემთხვევა არ ყოფილა. ეს ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია თუნდაც იმისთვის, რომ, სასმელის დიდხანს შენახვა შეიძლებოდეს. პრობლემა ის არის, რომ ჩვენს ბოთლებში ნახავთ კუსტარულად ჩასხმულ სხვადასხვა ფერის სითხესაც, ზოგჯერ ისეთსაც, “კოკა-კოლას” ფერი რომ დაჰკრავს. სანიტარიული ნორმების დაცვა ძალიან ძვირი ჯდება და იატაკქვეშა მწარმოებლისთვის არარენტაბელურია.

“24 საათი”: რა ვუყოთ იმ ბოთ-

საქართველოს საზოგადოებრივ საქმეთა ინსტიტუტი

ეფენდისკიისა და მეფია მენუშენის ქავასიუი სკოლა სახელმწიფო მმართველობის სკოლა ამეხიუელი სამაგისტრო ჰოგჩამები

საბჭოთების ჩაბარების ბოლო მადა - 2002წ. 30 ოქტომბერი

ბრესს მ. №2, თბილისი 380008, ტელ/ფაქსი 931466, www.gipa.ge

აბა რა. თან პროდუქტსა ფაიშაქვნი!

საამეფოო ხომ შეშინაქვნი?

თქვენ გსურთ ..

.. საიშაქვნი შეინახოთ თქვენი დანახოვი

.. მიიღოთ გალანი საარსებო სარგებელი

.. შეაქვდაქვნი განახოთ თქვენი უფლი...

3 თვის უამჯ...

ჩვენ გთავაზობთ ..

.. დავიწვავთ თქვენი ფულადი დანახოვის საიშაქვნი შესანახად.

.. თქვენს თანხაზე საარსებო სარგებლის დარიხვას.

ეს თქვენი თანხა და ქვე თქვენი პროდუქტნი!

გაიხარე. გაიხარე!

გე.ბი.ჯი

საქართველოს მმართველობის განყოფილება

ნაწილი წარმავნიქვნი!

ლეხ, რომლებსაც ნაგავსაყრელზე აგროვებენ და არალეგალურად ამუშავებენ?

ჯუღული ახვლედიანი: ყოველთვის, როცა ჟურნალისტებს ვხვდებით, როცა აგროვებენ და არალეგალურად ამუშავებენ? **ჯუღული ახვლედიანი:** ყოველთვის, როცა ჟურნალისტებს ვხვდებით, როცა აგროვებენ და არალეგალურად ამუშავებენ? **ჯუღული ახვლედიანი:** ყოველთვის, როცა ჟურნალისტებს ვხვდებით, როცა აგროვებენ და არალეგალურად ამუშავებენ?

“24 საათი”: დაამატეთ, რომ არ იყიდოს ნაირფერი “კოკა-კოლა”. ბოთლების გარდა, ნაგავსაყრელზე იყრება საკვებისა და სხვა პროდუქციის ნარჩენები. ამიტომაც მიყავთ იქ ლორები...

ჯუღული ახვლედიანი: გეტანხებით. კერძო პირები ნაგავსაყრელზე საკვებ პროდუქტებსაც აგროვებენ, ძირითადად, პურს და საქონლის საკვებად იყენებენ. აგროვებენ ფერად ლითონებსაც, - ამაზე მთელი სისტემა მუშაობს. ამ საკითხზე იყო საუბარი, ქალაქის ხელმძღვანელობამ სპეციალური დავალებებიც მისცა შესაბამის სამსახურებს, მაგარამ, ჯერჯერობით, მათი მოგვარება შეუძლებელია. ერთ მაგალითს მოგიყვანთ. ელექტროშემდუღებელი ქარხანის ტერიტორიაზე ღორების ფერმა მოწყობილი. ჩვენ მის გაუქმებას მოვითხოვეთ. ბოლოს, მიგაძლევინებს, რომ სასამართლო ამ საკითხს განიხილავს, მაგრამ მეუბნებიან, რომ მე - სანიტარული სამსახური, სრულფასოვანი მოსარჩელე არა ვარ და მხოლოდ ადმინისტრაციული კოდექსით უნდა ვიმოქმედო. ამ კოდექსის მიხედვით კი მხოლოდ 9-ლარია ნი ჯარიმის დადების უფლება მაქვს. 9 ლარით, საღორეს, მოგესხნებოთ, ვერ გააუქმებ. რაღაც უფლება უნდა ჰქონდეს, გენებათ, სანიტარულ, გენებათ, ვეტერინარულ სამსახურს, რომ მისი გადაწყვეტილება შესრულდეს და, თუ მოინდომდებდა მხარე არ დაეთანხმება, სასამართლოში გაასაჩივროს. სანამ ასე არ იქნება, არაფერი მოგვარდება.

გივი რუხაძე: 12 წლის წინათ ნაგავი ქუჩებში ეყარა, ღორებიც ზედ იყო მიშვებული და ხალხიც. მაშინ რომ ქარხანა მუშაობდა: ერთი - ნაგავსანავი, მეორე - ნაგავგადამამუშავებელი. დღეს ისინი გაჩერებულია. მათი მოდერნიზება დიდ ფინანსებთან არის დაკავშირებული. ამ ქარხნებს სჭირდება იმდენი ელექტროენერგია, რამდენსაც მთელი გლდანის და ნაძალადევი ერთად მოიხმარს. ჩვენი ფინანსებით მათი ამუშავება შეუძლებელია. 12 წლის წინათ, როცა ქალაქის ქუჩებში ნაგვის გროვები გაჩნდა, დავიწყეთ ქალაქიდან მის გატანაზე ზრუნვა. ჩვენი პირველი ამოცანა გახდა - მოსახლეობისთვის მოგვეშორებინა ნაგავი. ამას მივალნიეთ კიდეც. 1994 წელს, როცა საქართველოში ჩამოვიდა მოფლეთი ბანკის პირველი წარმომადგენელი, დახმარება მაშინვე ვთხოვეთ. გვითხრეს, თქვენი პრობლემების მქონე ქვეყნისთვის უპირველესი სოციალური საკითხის მოგვარებააო. მათვე განგვისაზღვრეს: პირველ ეტაპზე გჭირდებათ 16 მანქანა, რომ ნაგავი ქალაქიდან გაიტანოთ. ჩვენ შევიძინეთ 16 მანქანა და რაიონებს გადავცით. პოლანდიელებთან ერთად კონცეფციაც შევირეშავეთ. მას შემდეგ, რამდენჯერაც მოფლეთი ბანკის წარმომადგენელი საქართველოში ჩამოვა, ყოველთვის ვევაშთ დასუფთავების საკითხს. ჩვენი ფინანსებით ნაგავსაყრელის პრობლემის მოგვარება შეუძლებელია. იმ 50 თეთრიდან, რომელსაც მოქალაქე დასუფთავებისთვის იხდის, ნაწილი ნაგვის გატანას ხმარდება, ნაწილი - გადამამუშავებს. ეს, რა თქმა უნდა, საქმარისი არ არის - მყარი ნარჩენების გადამამუშავებას, შესაძლოა, მხოლოდ 10 თეთრი მოხმარდეს. ის 130 ათასი, რაც კონკრეტულად გლდანის ნაგავსაყრელზეა გამოყოფილი, დიდი-დიდი, 250 კუბური მეტრის დამამუშავებას ეყოს, მაგრამ იქ ორჯერ-სამჯერ მეტი შედის.

დავით ლვინიაშვილი: ნაგვის გატანა არ არის უშუალოდ მერიის საქმე, ეს საკითხი რაიონებს გადაეცემა. ნაგავი მათ გააქვთ და ბიუჯეტში საამისო თანხაც აქვთ. თუმცა, რაც ამ საქმეზე იხარჯება, იმის მესა-

ჩვენ ვესაუბრეთ იტალიელებს. მათ შემოგვთავაზეს ასეთი კონცეფცია - 4 წელიწადში ააგებდნენ ნაგავგადამამუშავებელ ქარხანას, მაგრამ ნაგვის გატანა 2,5 დოლარი გახდებოდა ერთ სულ მოსახლეზე. ვინ გადაიხდიდა ამდენს?

ნაგავგადამამუშავებელი ქარხნის მშენებლობას 150 მილიონი დოლარი სჭირდება. ამდენია საჭირო იმისთვის, რომ ვიყოთ ისე, როგორც საფრანგეთის ზოგიერთი ქალაქი. ყოფილ საბჭოთა კავშირში ასეთი ქარხანა არსად არ არის.

დავით ლვინიაშვილი: მოსახლეობამაც უნდა გაიგოს. კაცი რომ წყნეთიდან ან კიკეთიდან მოდის, თან ნაგავი არ უნდა წამოიღოს და გზაზე არ უნდა გადაყაროს. ამას წინაშე შევსწრაფი, ქალმა საკუთარ სადარბაზოსთან დაყარა ნაგავი. ვეუბნები, ქალბატონო, რას შერჩებით მეთქი? ვიღაცა მოვა, ნაიღებსო. მე ვარ ის ვიღაცა-მეთქი... დატოვა და ნაიღია, შეურაცხყოფაც მომაყენა. დავურეკე კეთილმოწყობას, მოდიო, გაიტანეთ, სირცხვილია, მე რომ აქედან ნაიღედ და ეს დატოვო, პირადად ჩემი დანაშაული იქნება-მეთქი.

ირაკლი გვალია: დღეს შესაძლებლობები არ არის, რომ წესები და ნორმები შესრულდეს ისე, როგორც ეს კომუნისტების დროს ხდებოდა.

ჯუღული ახვლედიანი: ყველაფერი ამას სჭირდება კანონი. ეს იქნება ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული ზოგადი კანონი, რომელიც შემდეგ რამდენიმე ათეული საკანონმდებლო აქტის მომზადებას ითვალისწინებს.

გივი კალანდაძე: როცა გარემოს დაცვის ნორმები დარღვეულია, ჩნდება ადამიანის ჯანმრთელობის პრობლემაც. ალბათ, ამ ღორებით იკვებება მოსახლეობა, თუმცა, როგორც ბატონმა ჯუღულმა თქვა, ადამიანის დაავადების შემთხვევა არ დაფიქსირებულა (ჯუღული ახვლედიანის რეპლიკა: ეს არ ნიშნავს, რომ გამორიცხებულია, დაავადდეს!). როცა საში წლის განმავლობაში ნაგავი ერთ ადგილზე ყრია, გამოიყოფა მავნე გაზები - პავრი ბინძურდება; არსებობს მინისქვეშა წყლების დაბინძურების და ეპიდემიების პრობლემა; ნიადაგი ბინძურდება; ყველა ცოცხალი არსება, რომელსაც ამ ტერიტორიასთან აქვს კონტაქტი, საფრთხის წარმოადგენს: ღორებიც, მწერებიც, ფრინველებიც. ჩხვთში, ნაგავსაყრელებზე, მიმინორებს ამრავლებენ, რომ გადამფრენმა ფრინველებმა საშიშროება არ გადაიტანონ (გივი რუხაძის რეპლიკა: ეგები თვითმფრინავებს უშლიან ხელს).

რაც შეეხება ნორმებსა და სტანდარტებს, დავიანებით, მაგრამ ორი წლის მუშაობის შემდეგ შევიტანეთ პარლამენტში ნარჩენების შესახებ ზოგადი კანონი, რომელსაც კიდეც სის სახე აქვს. განსაზღვრულია, როგორ უნდა გროვდებოდეს ნარჩენები და ყველაფერი გაიმიჯნოს, რომ პასუხისმგებლობაც სრული იყოს.

გივი რუხაძე: თანხის გარეშე დღეს ვერაფერს გაგვხდით. კარგი, მოვაწყვეთ რეიდი, ღორები გავყარეთ. ხვალ ხომ ისევ მოვლევ? 120 000 ლარია საჭირო, რომ იქ რკინაბეტონის ღობე გავაკეთოთ (ჯუღული ახვლედიანის რეპლიკა: 600 000!), შემდეგ, თუ იქ გასამგედროებული დაცვა არ დავა, აი, ისე, წყალსაცავებს რომ იცავენ, ერთ დარავს არავინ შეეუბნა - იქით გადაავადებენ და გაარღვევენ ღობეს. მე-სამე, რომ უკვე შემოღობილი უნდა ამოითხაროს ორმა, რომელშიც ნაგავი ჩაიყრება, მისა დაყვრება და დაიტყვანება.

“24 საათი”: ორმოცის თხრით რომ დაიწყეთ...

ჯუღული ახვლედიანი: გლდანში ორმოცეტი ვეღარ გაითხრება, ნაგავსაყრელი მხოლოდ ლიკვიდაციის ექვემდებარება!!!

მომავალი სურათი

რკინა-ბეტონის გალავანი, რომელსაც ღრმა წყლით სავსე თხრილი გასდევს. გალავანს 600 ბრტე, შეიარაღებული ვაჟაკი იცავს. გალავნის თავზე ჩეხეთიდან ჩამოყვანილი მიმინორები დაფრინავენ. მათ თავისი ქართულისტორიული საქმე უკვე მეთოდ გააკეთეს - ციხე-ქალაქი დაარსდა.

შორს, ყოფილი ნაგავსაყრელის მთის ფერდობიდან, ქალაქისკენ მოემართება გოჩის ღორების კოლტი...

ლევან კალაშნიკოვი ნაგავი

ამბავი

დღეს კინოფასტივალის იწყება

3 ოქტომბრიდან 7 ოქტომბრამდე კინოფესტივალის (კინოფესტივალის) თემატიკის შესახებ საერთაშორისო კინოფესტივალის მართავს. ფესტივალზე წარმოდგენილი ფილმები ძირითადად აღმოსავლეთ ევროპისა და შუა აზიის ქვეყნების პროდუქციას წარმოადგენს, თუმცა, აქვე შეხვედებით დასავლეთ ევროპის ქვეყნების რეჟისორების რამდენიმე ნამუშევარსაც. 1 ოქტომბერს კინოს სახლში გამართულ პრესკონფერენციაზე ფესტივალის ორგანიზატორებმა ლონისიძის დეტალებზე ისაუბრეს. კინოფესტივალს კინოჩვენებებთან ერთად მოიცავს კინოპროდუქსიონის მრგვალი მაგიდებს თემაზე "კინოინდუსტრია პოსტკომუნისტურ ქვეყნებში", სემინარები კინოს სახლის დარბაზში ჩატარდება.

თბილისში ქართულ-გერმანული კულტურის დღეები გაიხატება

ქართულ-გერმანული საზოგადოებისა და საქართველოში გერმანიის საელჩოს ორგანიზატორებით, 2-დან 17 ოქტომბრამდე თბილისში ტრადიციული ქართულ-გერმანული კულტურის დღეები "ლენინობის" გაიმართება. კულტურის დღეები გაელევა TMS-ში თანამედროვე გერმანული მხატვრის რაინჰარდ შტაინგელის გამოფენით გაიხატება.

ანტალისის საერთაშორისო კინოფესტივალზე ქართული ფილმების ჩვენება დაიწყო

ელდარ შენგელაიას "ცისფერი მთები", ოთარ მანაგაძის "ნათლისღება", მერაბ კოკოჩაშვილის "ნუგას სკოლა", ლევან ზაქარეიშვილის "ისინი" და ზაზა ურუშაძის "აქ თენდება", - ეს ის ფილმებია, რომლებიც ანტალისის საერთაშორისო კინოფესტივალზე კონკურსებში სარეზენდო მონაწილეობას იღებენ. ქართული ფილმების ჩვენება ანტალისის კინოფესტივალზე 1 ოქტომბერს დაიწყო და 5 ოქტომბრამდე გაგრძელდება. ინტერ-პრესი

ჭორჭ პარისონის ახალი ალბომი

ახლა, როცა მისი გარდაცვალებიდან თითქმის ერთი წელი გაიდა, ჯორჯ პარისონის თაყვანისცემლები თავიანთი კერძის ახალ ალბომს ელიან: 19 ნოემბრიდან მაღაზიებში გამოჩნდება Brainwashed, რომლის შემქმნელები თავად პარისონი, მისი ვაჟი დანი და დიდი ხნის მეგობარი, Electric Light Orchestra-ს ყოფილი ლიდერი, ჯეფ ლინი არიან. ჯეფ ლინი 80-იან წლებში პარისონთან ერთად უკრავდა და რჩეულ სტართან და პოლ მაკარტნისთანაც თანამშრომლობდა. ლინის თქმით, შარშან პარისონი ახალ სიმღერებზე მუშაობდა თავის ვაჟთან ერთად. ახალ ალბომში, რომლის სა-

კალენდარი

3 ოქტომბერი

რუს პოეტებს შორის, ლერმონტოვს განსაკუთრებით უყვარდა ბუნება და ყველაზე მეტად ესმოდა მისი საიდუმლოებანი. ინოკენტი ანენსკისთვის ერთ-ერთ კავკასიელ ფერმწერს უთქვამს, კავკასიის ბუნების საიდუმლო ლერმონტოვის პოეზიაში შეიცვანია. აკი, დიდი პოეტი მოგვიანებით დანერს კიდევ - Горы Кавказа для меня священы; вы к небу меня приучили, и я с той поры все мечтаю о вас, да о небе. კავკასია სახელგანთქმული რუსი შემოქმედისთვის პოეტური სამშობლო იყო. პოეზიამდე, ადრე, როდესაც ათი წლის იგი კავკასიაში მთის წყლებით სავსე ზღვარს დაიყვანა, ლერმონტოვი იქ პირველ სიყვარულს ეზიარა. 9 წლის გოგონასთან შეხვედრით მომავალმა პოეტმა პირველად სწორედ მაშინ გაიგო სიყვარულის გემო, რომელიც მთელი ცხოვრების განმავლობაში გაჟღავნდა ყოველთვის კავკასიასთან ასოცირდებოდა.

ბოდა. კავკასიის მომავადოველებმა გერმანულ ლერმონტოვს საბოლოოდ ჩამოუყალიბა განსხვავებული ბუნება და სილამაზის განსაკუთრებული ხედვა. ლერმონტოვის პოეტური "პრეზენტაცია" მოგვიანებით მოხდა, მოსკოვის უნივერსიტეტის კეთილშობილი პანსიონში სწავლისას. იმ პერიოდში მომავალი პოეტი ბევრს სწავლობდა ხელნაწერი ჟურნალებიდან; ერთ-ერთ მათგანში, სადაც ლერმონტოვი თანამშრომლობდა, პირველი პოემა ინდიანა დაეჭდა. რუსი მწერლებიდან ლერმონტოვზე უდიდესი ზეგავლენა პუშკინმა მოახდინა - იგი მთელი ცხოვრება აღმერთებდა საყვარელ პოეტს; უცხოელი შემოქმედებიდან შილერს, განსაკუთრებით კი მის პირველ ტრაგედიებს ეთაყვანებოდა.

გენიალური რუსი პოეტი, მიხეილ ლერმონტოვი 1814 წლის 3 ოქტომბერს მოსკოვში დაიბადა.

"Сын молчаливых дней"

მას შემდეგ 22 წელი გავიდა

ლევან ზაქარეიშვილი ფოტო

იკორ ლეონიძის ფოტო

„მოკითხვა თბილისს“

სოსო ჭანანაშვილი

ინო პარისონი ფოტო

ირაკლი თავის გეგმების შესახებ არ მიყვება. სამაგიეროდ, ჩემს ყველა შეკითხვაზე ლიმილი აქვს გამზადებული.

ასე ბედის ანაბარად და იმის იმედით, რომ ნიჭი არ იკარგება, ელოდებიან ქართველი მხატვრები მორიგ მყიდველს თუ მწაველს, რომელმაც,

მალხაზ ხარბაძე

პირველად ბორის გრებენიშვილი და მისი "აკვარიუმი" 1980 წელს ენახეთ, ფილარმონიაში. მაშინდელი კონცერტით ყველა გაოგნებული დარჩა, ცხოვრებული სევა გაკელის საქციელს, - ხეშოთ რომ ხერხავდა მიკროფონს - გულგრილი არავინ დაუტოვებია. თუმცა, სწორედ-თბილისური მემატიანე სხვა ფაქტებსაც გვაწვდის: ლეგენდების მიხედვით ბო და მისი მეგობრები იმ დღეს თურმე სცენაზე ლენინსაც სვამდნენ (თუ პორტრეტის, რა მნიშვნელობა აქვს). წარმოდგენით, ფარდა იხსნება და ამ დროს არენაზე, გამონკეპილი კომკავშირელების ნაცვლად "გრეით-ფულ დედის" ყაიდაზე ჩალაგებულ, გაბურჯებულ "ცეტებს" ხედავთ.

როგორც ბორისი ყვება, ამ ფაქტმა მის შემოქმედებაზე არა, მაგრამ ცხოვრებაზე განსაკუთრებული კვალი დატოვა. იგი გარიცხეს ყველაფერიდან, საიდანაც კი შეიძლება გაერცხათ და სწორედ 1980 წლიდან დაიწყო "აკვარიუმის", როგორც თავისუფალი როკ-ჯგუფის ისტორია. მათი პირველი, "ლურჯი ალბომი" სწორედ თბილისის როკ-ფესტივალის შემდეგ, 1980-81 წლებში ჩაიწერა.

დღეს უკვე 2002 წელია, ბორია გასულა, ლიპიც დაიღო, კომერციული მუსიკის წერასაც მიჰყო ხელი, თუმცა თავს მაინც სამუშეოში ექსპონატად აღიქვამს. ერთხელ ისიც თქვა, როკი ბლუზიდან მოდის და ბლუზში კი ასაკი და გამოცდილება მთავარი. მას არც ასაკი აკლია და არც გამოცდილება და რაც მთავარია, ბორისს ბევრის უფლება აქვს, იგი ხომ ჟანრის პიონერია, პირველი მებაზოხე, მუსიკოსი-მოაზროვნე, "ზულიგანი", პოეტი და კომუნარი.

გუმინდელმა კონცერტმა ერთი მხრივ წლებისწინანდელი მითი გააქარწყლა, მეორე მხრივ კი ბორის გრებენიშვილის ახალი ხატი შექმნა. როგორც აღმოჩნდა, ბორისის ვოკალი "ლაივში" უკეთ ჟღერს, ვიდრე სტუდიურ ჩანაწერებში. იგი თითქმის არ ურთიერთობს აუდიტორიასთან, სამაგიეროდ კარგად ახსოვს თავისი ოცი წლისწინანდელი რეპერტუარი და ადვილად აკმაყოფილებს ქართველი მსმენელის არქაულ გემოვნებას - "gorod", "чай" და ა. შ.... სიმღერების უდიდესი ხანოლი თბილისურმა აუდიტორიამ ზეპირად იცოდა, თუმცა ბორის ბორისიჩმა თავისი ნაკლებად "გახმაურებული" ალბომიდან, "ლილიტიდანაც" იმდერა ძველი კომპოზიციების უცნაურად განახლებული ვერსიები.

დღეს მეორე კონცერტია, ბორისი ისევ ჯანზეა და ჩვენებური, გრადუ-სიანი ინტერვიუებით გათანგული, კიდევ ერთხელ შეცდება ძველებური გატაცებით მოგვიყვებს ცეცხლში გახვეული მატარებლისა და ნიკიტა რიანსკის ამბები.

შეიძლება, მათი ცხოვრება შეცვალოს ისე, როგორც ბერლინში უკვე საკმაოდ ცნობილი და ძვირადღირებული მხატვრის ზაზა თუმშანიშვილის ცხოვრებამი მოხდა:

მისი ერთერთი ნახატის მყიდველი მუსიკოსი მარტინ ტოპი გახლდათ, რომელმაც 1992 წელს ბერლინში, ეიფშენს ტაძარში, პირველი გამოფენა მოუხყო ზაზას. კიდევ ერთი მწახველი-გალერისტი ბეატრე კლბე აღმოჩნდა, რომელმაც ზუსტად შეაფასა ზეილის თბილ ფერებში, კვერცხის ტემპერითა და აკვარელ-ტემპერით შესრულებული ნახატები და ქართველი მხატვრის შესაძლებლობებს მიხვდა...

დღეს ზაზას კომპანია Art of Georgia წარმოადგენს, რომლის მეფეცაა, ანოლ ჰოლმერი დიდ იმედებს ამყარებს ზაზაზე. მან უკვე მთელი ზაზას შემოქმედების გატანა ბელგიაში, საფრანგეთში, იაპონიაში, პოლანდიაში, შვედეთში, შვეიცარიაში, ამერიკაში და რა თქმა უნდა, გააცნო გერმანიას, სადაც ტრადიციულად წელიწადში 3-ჯერ იმართება ზაზა თუმშანიშვილის პერსონალური გამოფენა. ბოლო გამოფენა წელს, 6-13 სექტემბერს ბერლინში, ზაზას სახლში გაიმართა, სადაც ზაზას ნახატების ფანტასტიურ სამყაროს ქალბატონი ანოლ ჰოლმერი მასპინძლობდა.

ზაზა, დიდი ხანია, დაემშვიდობა ქუჩას, მაგრამ - "ხანდახან მენატრება ქუჩა, მიუხედავად წარმატებისა, არასდროს მაიწყნდება, რომ ყველაფერი ქუჩიდან დაიწყე..."

საქართველოს მონატრებული ქართველები აქ ხშირად დადიან და სამშობლოზე მოსმენილ თუ ნაკითხულ ინფორმაციებს ერთმანეთს უზიარებენ. თბილისს და მეგობრებს შორიდან შტრტფიან, უკან დაბრუნებაზე კი უარს ამბობენ...

თუმცა, ვინ იცის...

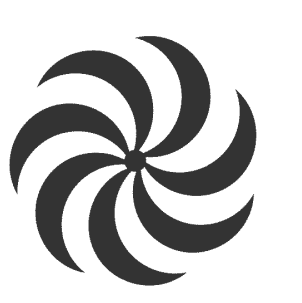
მანამდე კი, "მოკითხვა თბილისს ჩვენგან"!

სპეციალური გამოცემა

საქართველო-გერმანიის თანამშრომლობა 10 წელს ითვლის

გერმანიის ფართიანების დღესთან დაკავშირებით

2002 წლის 3 ოქტომბერი

გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის პრეზიდენტი, იოჰანეს რაუს მისასალმებელი სიტყვა გერმანიის ერთიანობის დღესთან დაკავშირებით

3 ოქტომბერს გერმანელები თავიანთი სახელმწიფოებრივი ერთიანობის აღდგენის 12-ე წლისთავს აღნიშნავენ.

გერმანიის ერთიანობის დღე, წელსაც, სიხარულის, მაღლიერებისა და მომავლისადმი რწმენის დღეა. გვიხარია, რომ ჩვენი ქვეყანა აღარ არის არადაღმიაწური საზღვრით გახლეჩილი. მაღლობელი ვართ იმისთვის, რომ მრავალი მეგობარი ერი დაგვემხარა ერთიანობისკენ მიმავალ გზაზე და ჩვენი სიხარული გაიზიარა. დარწმუნებული ვართ, რომ გერმანია წარმატებით გაართმევს თავს შინაგან აღმშენებლობას, ხოლო, როგორც ევროკავშირის, ნატოსა და გაერთიანებული ერების დოგანზაციის წევრი, მეგობრებისა და პარტნიორების წრეში, მომავალშიც, მნიშვნელოვან წვლილს შეიტანს მსოფლიოში მშვიდობისა და სტაბილურობის განმტკიცების საქმეში.

რამდენიმე კვირის წინ გერმანიას თავს დაატყდა, უკანასკნელი საუკუნეების მანძილზე, ყველაზე ძლიერი წყალდიდობა. მან ადამიანთა მსხვერპლი გამოიწვია და ქალაქები და ლანდშფტები დაახარალა. უბედურებამ, სტიქიის წინააღმდეგ ბრძოლამ და დაზარალებულთა მიმართ განეულმა ერთობლებმა დახმარებამ ჩვენი ქვეყნის მცხოვრებნი

კიდევ უფრო დაახლოვა ერთმანეთს. ჩვენ დაერწმუნდით, რამდენად დიდია სოლიდარობის ძალა.

აღნიშნული სოლიდარობა ბევრმა სახელმწიფომ და მთელი მსოფლიოდან უამრავმა ადამიანმაც გამოიჩინა. მე და ჩემი თანამოქალაქეები მაღლობელი ვართ იმ დახმარებისა და თანაგრძნობისთვის, რომელიც მივიღეთ. ამას ჩვენ არასოდეს დავივიწყებთ.

ამ უბედურების შემდეგ გერმანიაში უფრო ხშირად ისმის კითხვა,

ადამიანის საქმიანობით ხომ არ არის გამოწვეული ის სტიქიური უბედურებები, რომლებიც მთელ მსოფლიოში ხდება და რა უნდა გავაკეთოთ ერთობლივად, რომ შევინარჩუნოთ არსებობის ბუნებრივი საფუძვლები. ასე რომ, კლიმატი და გარემოს დაცვა გერმანიისთვის კიდევ უფრო მნიშვნელოვანი თემა გახდა. ამასთან ერთად, ისიც ვიცით, რომ ნაკლებად განვითარებულ ქვეყნებში ეკონომიკური და სოციალური მდგომარეობის ძირეული გაუმჯობესება წარმოადგენს გარემოს ეფექტიანი დაცვის ერთ-ერთ განუყოფელ საწინდარს. ამიტომაც არსებობს ასეთი მჭიდრო ურთიერთდამოკიდებულება ცხოვრების ბუნებრივი საფუძვლების დაცვას, განვითარების პოლიტიკასა და ჩვენს, სულ უფრო შემჭიდროვებულ სამყაროში, ეკონომიკური თანამშრომლობის პირობებს შორის.

ჩვენთვის, გერმანელებისთვის, სახელმწიფოებრივი ერთიანობა რჩება, ერთდროულად, საშუქრად და ვალდებულებად. ამიტომ, საერთაშორისო თანამეგობრობას შეუძლია, მომავალშიც ჰქონდეს იმის იმედი, რომ გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა მსოფლიოში თავის, როგორც კეთილშინიერების, საიმედო მეგობრისა და პარტნიორის როლს მოამზავლშიც პირნათლად შეასრულებს.

3 ოქტომბერთან დაკავშირებით

გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი საქართველოში უკე მრამი

1990 წლიდან ჩვენთვის, გერმანელებისთვის, 3 ოქტომბერი დღესასწაულია. მაგრამ ეს თარიღი მხოლოდ პოლიტიკური თვალსაზრისით არ არის მნიშვნელოვანი. გერმანიის ერთიანობის დღე თითოეულ ჩვენგანს გაახსენებს 1989 წლის აპაღლეგებულ სურათებს, როდესაც შიდაგერმანული საზღვარი გაიხსნა და დასავლელ და აღმოსავლელ გერმანელებს საშუალება მიეცათ, ერთმანეთი პირადად, დამრკოლებების გარეშე გაეცნოთ. გაერთიანებას წინ უძღოდა და ის ისტორიულ პროცესს სიცოცხლით აჰსებად უამრავი ადამიანური შეხედრა. და კვლავ, გაერთიანებდან 12 წლის შემდეგ, მეგობრული ურთიერთობების მნიშვნელობას ყველა საზოგადოებრივ დონეზე კარგად ვაფასებთ. ეს ურთიერთობები განსაკუთრებით მაშინ არის წარმატებული, როდესაც მათ ერთმანეთისადმი გულითადი ინტერესი უდღეს საფუძვლად.

საქართველომ და გერმანიას შორის კარგი ურთიერთობა სულ უფრო და უფრო ღრმავდება. გერმანია საქართველოს ევრო-ატლანტიკურ სახელმწიფოებრივ და ღირებულებათა ერთობასთან დაახლოებამი ეხმარება. ჩვენ ასევე ვმოწინაღობთ რეგიონში მთლიანი კონფლიქტების მშვიდობიანი გზით,საქართველოს სუვერენიტეტისა და მისი ტერიტორიული მთლიანობის დაცვით, მოგვარების პროცესში. საქართველოს ნიხანდმდე სამხედრო თავდასხმებს, ჩვენს პარტნიორებთან ერთად(ევრო კავშირთან და ჩრდილოატლანტიკური ალიანსთან), გადაჭრით ვგმობთ

ჩვენი ურთიერთობა საქართველოსთან ადამიანებს შორის კონტაქტებსაც ეყარება. ჩვენს ქვეყნებს შორის მეგობრულ ურთიერთობებს ნათლად ასახავს ხშირი ვიზიტები როგორც სამთავრობო, ასევე კერძო, ინდივიდუალურ დონეზე. მიხარბული ვარ, ამ მოსაზრების საილუსტრაციოდ აღვნიშნო, რომ უკანასკნელ თვეებში გერმანიაში ქართველ სტუმართა რიცხვი

25%-ით გაიზარდა. ქართული და გერმანული ქალაქების პარტნიორობით (პირველ რიგში, ჯერ კიდევ 1980-იან წლებში დამყარებული პარტნიორობა თბილისსა და საარბორუენს შორის) ცალკე სივრცე იქმნება კულტურული პროგრამების განსახორციელებლად და ჩვენი ხალხების უფრო მეტად დასახლოებლად. გასულ წლებში კიდევ უფრო ინტენსიური ხასიათი მიიღო ქართულ-გერმანულმა ურთიერთობებმა ეკონომიკის სფეროში, თუმცა მათი შემდგომი გაღრმავების პოტენციალი ჯერ კიდევ არ არის ამოწურული. პირველ რიგში მეიერის და საშუალო გერმანული საწარმოები ახორციელებენ საქართველოში ინვესტიციებს. 2002 წლის ივლისში გამართული სამთავრობო მოლაპარაკებები ეკონომიკური თანამშრომლობის საკითხებზე კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი საზომია ამ თვალსაზრისით. საქართველო მიმდევრობს ორი წლის განმავლობაში მიიღებს 25 მილიონ ევროს ოდენობის ფინანსურ დახმარებას გერმანიისგან. ამას ემატება პროექტები ტექნიკური თანამშრომლობის სფეროში, საერთო

საქართველო-გერმანიის თანამშრომლობის განვითარების

მანულის,როგორც უცხო ენის მიმართ და გამოჩასობ გზები და საშუალებები სულ უფრო მზარდი მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად. ამიტომაც ეხმარება საულო საქართველოს სკოლების გერმანული ენის მასწავლებლებს, რომელთა ნაწილი გერმანიიდანაც კი არის გამოგზავნილი. რა თქმა უნდა, არაან უფრო ასაკიანი ადამიანებიც, რომელთაც გერმანული ენის შესწავლა სურთ. მათ მთავფერის პროგრამას გოეთეს ინსტიტუტი სთავაზობს. მასთან მჭიდროდ თანამშრომლობს საელჩო და ოქტომბრიდან, საკუთარი მწეობის რესტავრაციის შემდეგ, იგი კვლავ შესთავაზებს საზოგადოებას მრავალფეროვან ენის კურსებს და კულტურულ პროგრამას.

გერმანიის საელჩო მხარს უჭერს საქართველოს უნივერსიტეტების გერმანული ენის ლექტიკონსაც. მაგალითად, მათთან ერთად ხორციელდება კონკურსნტების შერჩევა გერმანიის აკადემიური ვაცვლების სამსახურის (DAAD) სტიპენდიის მისაღებად, მეცნიერთა გაცვლის ხელშეწყობა და გერმანიაში სწავლის გაგრძელების მსურველ სტუდენტთათვის კონსულტაციების განცეა.

ლირსპესანიშნავი თარიღი

1990 წლის 3 ოქტომბერი იმ ისტორიული სამართლიანობის აღდგენის დღეა, რაც რამდენიმე ათეული წლის განმავლობაში იყო დარღვეული. ბუნებრივია, გაერთიანება მხოლოდ გერმანელი ერისთვის არ გახლავთ უმნიშვნელოვანესი მოვლენა. ბერლისთვის კდმის დანგრევა გასული საუკუნის ყველაზე შთაბეჭდავი წინაპირობა იყო (ვიგი ომის დამთავრებისათვის. ჩვენ, ქართველები, მოხარულნი ვართ იმით, რომ წვლილი მივუძღვის ამ ისტორიულ მოვლენაში.

საქართველოს საგარეო პოლიტიკის ძირითადი და უმთავრესი პრიორიტეტი ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციაა და ამ თვალსაზრისით, საქართველოს ხელისუფლება უდიდეს მნიშვნელობას ანიჭებს გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკასთან ორმხრივი ურთიერთობების განვითარებას. ქართველი ხალხი მაღლოერია იმ დახმარებისა და თანადგომისათვის, რაც ჩვენს ქვეყანას გერმანიაში აღმოეჩინა დამოუკიდებლობის აღდგენის პირველივე დღიდან. ზედმეტია იმაზე ლაპარაკი კი, რომ ამ დახმარების გარეშე საქართველოს ძალიან გაუჭირდებოდა ხელახალი სახელმწიფოებრივი თვითდაქვირდება.

საქართველოს მიერ დამოუკიდებლობის მოპოვებისთანავე დამყარებული სამართლებრივი ურთიერთობები გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკასთან. სწორედ წელს სრულდება ამ ღირსშესანიშნავი თარიღის ათი წლისთავი.

ურთიერთობები გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკას და საქართველოს შორის ყოველთვის განსაკუთრებულ ხასიათს ატარებდა. 1991 წელს, დამოუკიდებლობის აღდგენის შემდეგ პირველი უცხოელი ელჩი საქართველოში სწორედ გერმანელი იყო. პირველი ევროპული საგარეო საქმეთა მინისტრი, რომელიც 1992 წლის პრილში საქართველოსათვის უმძიმეს პერიოდში ეწვია თბილისს და ამით თავისი ქვეყნის მხარდაჭერა გამოახატა, ბატონი ჰანს დიტრის გენერალი გახლდათ.

მაღლობა მიწდა გადაფუხადო გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის საელჩოს, რომელიც გახსნის დღიდან მნიშვნელოვნად უწყობს ხელს ჩვენს ქვეყნებს შორის ურთიერთობების გაღრმავებას.

იმედ მაქვს, რომ წდობა, რაც გერმანელმა ხალხმა გამოახატა ქართველი ხალხისა და საქართველოს ხელისუფლებასაში, გამართლდეს. მრავალი სიმეფიერის მოქმედებად, საქართველოში არ გადაუხტია დემოკრატიული საზოგადოების მშენებლობის გზას.

საქართველოს მეგობარ ქვეყანათა

გერმანელთა ეროვნული დღესასწაული

ოფიციალურად გამოცხადებული ხსოვნისა და საზეიმო დღეები იმ სიმბოლოებს განეკუთვნება, რომლებსა საშუალებითაც სახელმწიფოს საზოგადოებრივი პოზიცია გამოიხატება. მათი საშუალებით აღნიშნება ერთობლივად გადატანილი, გადაწყვეტილ მნიშვნელობის ქმნე მოვლენები და ამშკოვლების ღირესქანიშნავ და საპატიო გამოცდილება წარმოადგენს. ჩვენთვის, გერმანელებისთვის, 1990 წლის 3 ოქტომბერი, ხუთი აღმოსავლეთ გერმანული მხარის გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაში გაერთიანებთან და გერმანიის სახელმწიფოებრივი ერთიანობის აღდგენით, სწორედ ასეთი კონკრეტური მოვინების თარიღია. ეს მოვინება, პირველ რიგში, კვლავ გაერთიანების პოლიტიკურ ასპექტს ეყარება.

გერმანიის სახელმწიფოებრივი ერთიანობის სასაფუძველი შექმნა გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკასა და აღმოსავლეთ ბერლიონი 1989წ. შემოდგომაზე განხორციელებულმა წარმატებულმა სახალხო ამბოხებამ – “შვიდობაშია გერმანიის სეიონობით”. დემოკრატიული რესპუბლიკის სოციალისტური ხელმძღვანელების მიერ გატეობთა კავშირდნან მოსოული რეორმაცტორული იმპულსების უარყოფის ფონზე, 1989წელს, გვიან ზაფხულიდან იმაზე ქვეყნის მასობრივად დატეობის შემთხვევებმა და გამძაფრდა მასობრივი პროტესტი. ოქტომბერ-ნოემბერში პოლიტიკური დემონსტრაციებს შედეგად მოჰყვა სოციალისტური პოლიტიზმის დახშობა და გდრის მთავრობის დაშლა. 1989წ. 9 ნოემბერს ადინგრა ბერლინის კედლი. 1990წ. 18

შორის სწორედ გერმანიის დიდი დამასურებაა ის, რომ ევროკავშირის ქვეყნები საქართველოს როგორც ერთ-ერთ ყველაზე სანდო პარტნიორს აღიქვამენ სამხრეთ კავკასიის რეგიონში.

ისტორიულ გარემოებათა გამო ევროპასთან დაახლოების მენეყვეტილი პროცესი ახლა განახლდა. იმდეს გამოეკეთა, რომ საქართველოს ევროპასთან ტრადიციული კავშირების აღდგენა ამ ახალ საუკუნეში საქართველოს ევროპისათვის სივრცეში განვერიანებას შეუწყობს ხელს.

საქართველო-გერმანიის ურთიერთობები დიდ და პატარა ქვეყანას შორის პარტნიორობისა და მეგობრობის თვალსაზირო მაგალითია, იგივე აქტიურობად ვიანამშრომლობთ ყველა სფეროში. მიმდინარეობს დიალიგი საერთაშორისო უსაფრთხოების და სტაბილურობის თემაზე. ბოლო წლების მანძილზე განხორციელებულმა მაღალი დონის ვიზიტებმა (1999 წლის ოქტომბერში საქართველოს პრეზიდენტის ბ-ნ ედუარდ შევარდნაძის ოფიციალური ვიზიტი გერმანიაში და გერმანიის ფედერალური ყანცლარის ბ-ნ გერჰარდ შროიდერის პირველი ოფიციალური ვიზიტი საქართველოში 2000 წლის გაზაფხულზე) უდიდესი როლი ითამაშა ქვეყნებს შორის ორმხრივი ურთიერთობების განვითარებასა და გაექტორებაში.

გლობალური ეკონომიკიკური თვალსაზრისით, განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება სამხრეთ კავკასიის რეგიონში თანამშრომლობის განვითარებას და სტაბილურობის შენარჩუნებას. ამ გზაზე დიდი როლი ანიჭებენ გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა და დღეს ორი გერმანული სახელმწიფოს პოლიტიკურ გაერთიანება აღნიშნავს, ეკონომიკური და საზოგადოებრივი თვალსაზრისით, გერმანიის გაერთიანება წარმოადგენს არა ისტორიულ თარიღს, არამედ ჯერ კიდევ დაუსრულებელ პროცესს. ამით აისახება ის გარემოებაც, რომ ეროვნული დღესასწაული გერმანიაში მხოლოდ ოფიციალური სადღესასწაულო ცერემონიებით, საზეიმო მსვლელობებითა და სამოქალაქო სეიონობით არ შემოიფარება, იგი წარმოადგენს საფუძველს დიპლუსიონისთვის, რომლებიც ერთიანობის ხარისხის აჯამებენ და აფასებენ საზოგადო პერსპექტივებს. ამ საზოგადოებრივ განხილვებში მუდმივად ფიგუროებს “შინაგან ერთიანობის” ცნება.

ეკონომიკური თვალსაზრისით, “აღმოსავლეთის ალორმინება” განსაზღვრავს გახსნას დასავლეთ და აღმოსავლეთ გერმანიაში სოციაეკონომიკური პრობნების გათანაბრებისა და მიხანგან ერთიანობისკენ. აღმოსავლეთის ეკონომიკის განყოფილება იმ გერმანელებსაც ემსახურება, რომლებიც საქართველოში ცხოვრობენ ან აქ მოგზაურობენ.ცნევათ,თუ მათ ესაქიროებათ სამოგზაურო პასპორტები, შემოაქეთ განცხადება ბაუვის შექენის თაობაზე ან სირთულეებს წააწყდებიან მოგზაურების დროს. საივრო განყოფილების თანახმობრლები, ამა თუ იმ ფორმით, შესაძლოა გერმანულ უწყენებთან თანამშრომლობით, ეხმარებიან ყველას, ვინც ამ დახმარებას საჭიროებს.

და ბოლოს, საელოს პოლიტიკური განყოფილება თაველურს ადევნებს საქრთველოში მიმდინარე აქტუალურ პროცესებს და განიხილავს მათ, თავის პარტნიორებთან ერთად მთავრობაში, პარლამენტში, სამოქალაქო საზოგადოებასა და საერთაშორისო წარმომადგენლობებში. საქართველოში გერმანიის საელჩო კიდევ ერთი თვალსაზრისით ასრულებს პოლიტიკურ

მიმართულებით, საქართველო და გერმანია აქტიურად თანამშრომლობენ საერთაშორისო ორგანიზაციების, მათ შორის გაერო-ს, უეთო-სა და ევროკავშირის ფარგლებში.

ჩვენ დიდ მნიშვნელობას ანიჭებთ საქმას ურთიერთობებს ჩვენ ქვეყნებს შორის, გერმანულ კომპანიებთან კონტაქტებსა და ერთობლივი პროექტების რეალიზაციას. ვიმედოვნებთ, რომ საქართველოში მიმდინარე პოზიტორი გარდაქმნები დამაჯერებელი არეშენიტი იქნება გერმანიის საქმიანი ნრეები-სათვის საქართველოს ეკონომიკაში ინვესტიციების განსახორციელებლად. ქაყოფილებით მინდა აღუთისხო, რომ ეს პროცესი დინიყრ და ინტენსიურად ვითარდება. აღსანიშნავია გერმანიის მიერ საქართველოსათვის განეული დახმარება ენერგეტიკის, სოფლის მეურნეობის, კავშირგაბმულობის, ჯანდაცვის, ტრანსპორტის სექტორებში, რაც დღესაც გრძელდება.

საქართველოსა და გერმანიას შორის დღეისათვის სოლოდური სახელმეკრულებო-სამართლებრივი ბაზა მოქმედებს. გერმანიისა და საქართველოს მთავრობებს შორის 1993 წელს ხელმოწერილი შეთანხმება მოიცავს კულტურის, განათლებისა და მეცნიერების დარგებში თანამშრომლობას. აღსანიშნავია, გერმანიის კავდმოური გაცვლის (დაად) და საქართველოს განათლების სამინისტროს შორის თანამშრომლობა.

გერმანიას და საქართველოს შორის არსებული კეთილი ურთიერთობების ერთგვარი დასტურია 1996 წელს თბილისი ბილლითიეთიკებში არსებული წიგნადი ფონდის დაბრუნება გერმანიისათვის. ასევე გერმანიის მიერ თბილისის ბიბლიოთეკისათვის განეული დახმარება.

ნიმანდობლივია, რომ გერმანიაში მოქმედებს გერმანია-საქართველოს ოცამდე დიდი და მცირე საზოგადოება. მათგან განსაკუთრებით აღსანიშნავია “ბერლინის ქართული საზოგადოების” საქმიანობა (ხელმძღვანელი პროფესორ როეფ შრადე). საზოგადოება ყოველთვიურად გამოსცემს ცნობის ფურცელს, რომელშიც იბეჭდება წარავალი საინტერესო მასალა საქართველოს შესახებ.

ასევე წარმატებით მიმდინარეობს ორი ქვეყნის რეგიონებში და ქალაქების დეამეგობრება. ქაყოფილებით აღვნიშნავ, რომ ეს ურთიერთობები დლითადღე უმჯობესდება.

გერმანიის მთავრობისა და გერმანელი ხალხის მიმართ საქართველოში განსაკუთრებული თბილი დამოკიდებულება, რაც მინერგავს რწმენას, რომ ორი ქვეყანას შორის თანამშრომლობას დიდი საზომელო პერსპექტივა გააჩნია.

გერმანიის საელჩო პრილისში - პირველი კონტაქტი გერმანიასთან

ბევრი თბილისელი იცნობს აღმშენელოს გამზირზე მდებარე გერმანიის საელოს თავისი ლამაზი, კლასიციზმის სტილის სასახლით, მაგრამ ზუსტად ვინ იცის, რა ხდება საელჩოში და რას სთავაზობს იგი თავისი მასპინძელი ქვეყნის მცხოვრებთ? საქმე ხომ მხოლოდ ვიზების არ არის, რასაც ყველაზე ხშირად მოჰყავს ადამიანები საელჩოში. დამომატიური წარმომადგენლების შემთავაზება გაიცემათ უფრო დიდაა და ფართო საზოგადოებასაში მიმართული. ქვემოთ ვთავაზობთ მოკლე მიმოხილვას იმის შესახებ, თუ რას აკეთებენ გერმანიის საელოს თანამშრომლები საქართველოსა და გერმანიას შორის ურთიერთობების გასაცოცხლებლად.

ძალიან მნიშვნელოვანია ენის შესწავლის საკითხი. თითოეული მშობელი როდესაც დგება არჩევისის ნიანძი, რომე უცხო ენა შეასწავლოს შვილს. არჩევა-ნი საქმად დიდია და მოიცავს, სულ მცირე, რუსულს, ინგლისურს ფრანგულს და, რა თქმა უნდა, გერმანულსაც. ამიტომ გერმანიის საელოს ერთ-ერთი ამოცანა იქნება მდგომარეობის, რომ წახალისოს ქართველი მოსწავლეების ინტერესი გერ-

მანულის,როგორც უცხო ენის მიმართ და გამოჩასობ გზები და საშუალებები სულ უფრო მზარდი მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად. ამიტომაც ეხმარება საულო საქართველოს სკოლების გერმანული ენის მასწავლებლებს, რომელთა ნაწილი გერმანიიდანაც კი არის გამოგზავნილი. რა თქმა უნდა, არაან უფრო ასაკიანი ადამიანებიც, რომელთაც გერმანული ენის შესწავლა სურთ. მათ მთავფერის პროგრამას გოეთეს ინსტიტუტი სთავაზობს. მასთან მჭიდროდ თანამშრომლობს საელჩო და ოქტომბრიდან, საკუთარი მწეობის რესტავრაციის შემდეგ, იგი კვლავ შესთავაზებს საზოგადოებას მრავალფეროვან ენის კურსებს და კულტურულ პროგრამას.

გერმანიის საელჩო მხარს უჭერს საქართველოს უნივერსიტეტების გერმანული ენის ლექტიკონსაც. მაგალითად, მათთან ერთად ხორციელდება კონკურსნტების შერჩევა გერმანიის აკადემიური ვაცვლების სამსახურის (DAAD) სტიპენდიის მისაღებად, მეცნიერთა გაცვლის ხელშეწყობა და გერმანიაში სწავლის გაგრძელების მსურველ სტუდენტთათვის კონსულტაციების განცეა.

კულტურულ თანამშრომლობასთან ერთად, საელჩო აქტიურად ახორციელებს განვითარების სფეროში საქართველოსთან თანამშრომლობის მრავალხორა პროგრამას: საელჩო, როგორც ფედერალური მთავრობის წარმომადგენლობა, დამატებით იმპულსს სძენს აღნიშნული პროექტის მიმდინარეობას, საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროსთან ერთად, კოორდინირებს უწყეს მას და საჭირო ხელშეკრულებებს აფორმებს, რომელთა საშუალებითაც განისაზღვრება, თუ რომელი მხარე რა წვლილს შეიტანს დასახული მიზნის განხორციელებებში.

ამ პროცესში აუცილებელია მუდმივი თანამშრომლობა სხვა დონორი სახელმწიფოებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენლობებთან, რათა მოხერხდეს პროგრების ხელშეწყობად რესურსების მაქსიმალურად ეფექტიანი განწილება. ამასაც საელჩო ახორციელებს.

სამთავრობო დონეზე მიმდინარე, განვითარების დიდი პროგრამების გარდა, საელჩო საზოგადოებას სთავაზობს მეტიერ პროექტებს, რომელთა ფარგლებშიც ხორციელდება იმ ქართველი ინ-

სტიტუტების მხარდაჭერა, რომლებიც საქართველოში პირობების გასაუმჯო-ბესებლად იღწვიან: მაგალითისათვის შეიძლება დასახელებს არასამთავრობო ორგანიზაციები, სკოლები, ჯანდაცვის დაწესებულებები, კომპერატევები და კომუნები.

გარდა ამისა, საელჩო ხელს უწყობს ვაჭრობას. მართალია, ამ მიმართულებით ჩასატარებელი სამუშაოს მოცულობა, ჯარჯვარებით, დიდი არაა, მაგრამ იმედი გვაქვს, მომავალში გაიზრდება. ეკონომიკური განყოფილება საეაფრო პალატის არა ერთ ფუნქციას ახორციელებს და დაინტერესებულ ქართველ ბიზნესმენებს გერმანული პროდუქტებისა და მათი მომწოდებლების შესახებ ინფორმაციას აწე-ვობს; გერმანულ მწარმოებს კი საქართველოში არსებულ ვითარებასა და საინვესტიკო მასაძლებლობას აცნობს.

ადმინისტრაციის შემდეგ, საელოს უდიდესი განყოფილებაა საკონსულო განყოფილება. აქ ხდება ვიზების გაცემა პირველ რიგში საქმიანი ადამიანებისთვის, რომლებიც გერმანიაში ავტომობილის შესაქმნად მიეგზავრებიან, ასევე ნათესავების მონახულების მოსურნეათა-

ვის და რა თქმა უნდა, იმ ქართველებისთ-ვის, რომელთაც უფრო დიდი ხნით სურთ გერმანიაში დარჩენა, მაგალითად, სწავ-ლიის მიზნით. ქართველების უმრაველსო-მისთვის საივრო განყოფილება “გერმანიასთან” პირველ კონტაქტს წარმოადგენს.

ცხადია, საკონსულო განყოფილება იმ გერმანელებსაც ემსახურება, რომლებიც საქართველოში ცხოვრობენ ან აქ მოგზაურობენ.ცნევათ,თუ მათ ესაქიროებათ სამოგზაურო პასპორტები, შემოაქეთ განცხადება ბაუვის შექენის თაობაზე ან სირთულეებს წააწყდებიან მოგზაურების დროს. საივრო განყოფილების თანახმობრლები, ამა თუ იმ ფორმით, შესაძლოა გერმანულ უწყენებთან თანამშრომლობით, ეხმარებიან ყველას, ვინც ამ დახმარებას საჭიროებს.

და ბოლოს, საელოს პოლიტიკური განყოფილება თაველურს ადევნებს საქრთველოში მიმდინარე აქტუალურ პროცესებს და განიხილავს მათ, თავის პარტნიო-რებთან ერთად მთავრობაში, პარლამენტში, სამოქალაქო საზოგადოებასა და საერ-თაშორისო წარმომადგენლობებში. საქრთველოში გერმანიის საელჩო კიდევ ერთი თვალსაზრისით ასრულებს პოლიტიკურ

მისიას: გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა, როგორც გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივნის მე-გობარი ქვეყნების ჯგუფის წევრი, ძალისხ-მევს არ იმურებს აფხაზეთის პრობლემის მშვიდობიანი გზით გადასაჭრელად.

პოლიტიკური ურთიერთობის შე-მადგენელი

მიკროსაფინანსო ბანკმა, 3 წლამანიადაპირველი 5 ფილიალი და გაყოფილება გახსნა მიწილი ქვეყნის მასშტაბით, რომლებშიც, დაახლოებით, 300 თანამშრომელია დასაქმებული და მომავალში არაერთი ფილიალის დაარსებას აპირებს, რად მიჭირს სანარმოებს საშუალება მიეცეთ, ფინანსური მომსახურებით დაქალაქის ფარგლებს გარეთაც ისარგებლონ. აქამდე მიწილელს სარმატებებმა თანდათან ქართულ ბანკებიც დაარსმუნა, რომ მიჭირს კრედიტების გაცემა მოგებიანი საშუალებით. მომავალში ამ სფეროშიც აუცილებლად გაიზრდება კონკრეტული, რაც დადებით გავლენას მოახდენს ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებაზე.

მარტინ გაუარ გეორგიენი საქართველოში

დავით დემაძაძე
კრძანეს მარტინ გაუარ
გეორგიენს კრძანდნენ

ფირმა "მარტინ ბაუერი" ჩვენი სა-უკუნის ოცდაათიანი წლებიდან გა-მჩნნდა მსოფლიო ბაზარზე და მას შემდეგ ჩაის სხვადასხვა სახის პრო-დუქციის, სამკურნალო მცენარეების, არომატიზატორებისა და ექსტრაქტე-ბის ერთ-ერთი მსხვილი მწარმოებე-ლია. "მარტინ ბაუერ"-ის პროდუქციის გასაღების არეალი მთელი მსოფლიოა; აქედან გამომდინარე, გახსნილი აქვს წარმომადგენლობები ყველა კონტი-ნენტზე. ამავე დროს "მარტინ ბაუერ"-ის ფილიალების და წარმომადგენლო-ბების ადგილზე დამკვიდრება ხდება კეთილსინდისიერი პარტნიორობის, ადგილობრივი კანონების, სოციალუ-რი და ეკონომიკური მდგომარეობის გათვალისწინებით.

ფირმის საწარმოები მსოფლიოს თითქმის ყველა ქვეყანაშია: არაბეთი, ეგვიპტე, ბულგარეთი, საფრანგეთი, კანადა, რუსეთი, პოლონეთი, შვეიცა-რია, ესპანეთი, ჩეხეთი, ამერიკა, სა-ქართველო და სხვა. მარტინ ბაუერის შვილობილის, ამჟამინდელი კომპანი-ის მმართველის, ბ-ნ ადოლფ ვედელის დაჟინებული მოთხოვნითა და სურვი-ლით, ფირმის ხელმძღვანელობამ მიი-ღო გადაწყვეტილება საქართველოში პროექტის განხორციელების შესახებ.

საქართველოში ფირმა "მარტინ ბა-უერ"-ი 1995 წელს შემოვიდა როგორც ინვესტიორი. პრივატიზაციის გზით შე-იძინა ჩაის პირველადი და დამფასოე-ბელი ფაბრიკები. ყველას კარგად მო-ეხსენება, თუ რა მდგომარეობაში იმ-ყოფებოდა იმ პერიოდი ჩვენი სამრე-წველო ობიექტები: დანგრეული და მო-უვლელი შენობები, მოძველებული ტექნიკა, საშუაოსა და ანაზღაურების გარეშე დარჩენილი მუშახელი. ამიტომ უპირველეს ამოცანას წარმოადგენდა საწარმოების თანამედროვე დანადგ-რებით აღჭურვა. ასევე აღსანიშნავია ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაციი-სათვის შესრულებული სამუშაოები, რისთვისაც განხორციელდა მნიშვნე-ლოვანი ინვესტიციები.

1996-2001 წლებში ფირმის ინვეს-ტიციების მოცულობამ 25 მილიონ გერმანულ მარკას გადააჭარბა და და-

სავლეთ საქართველოს რაიონებში ყო-ველწლიურად ათიათასობით ადამია-ნის დასაქმება უზრუნველყო. შეიძლე-ბა ითქვას, რომ "მარტინ ბაუერის" საქ-მიანობამ მნიშვნელოვანწილად განა-პირობა მეჩაიეობის დარგის შენარჩუ-ნება.

გარდა პირდაპირი ინვესტიციების განხორციელებისა, აღსანიშნავია, რომ 1996-2000 წლებში ფირმაში წარ-მოებული პროდუქციის რეალიზაციის შედეგად საქართველომ 20 მილიონი დოლარის სავალუტო შემოსავალი მი-იღო და ჩამო პროდუქციის იმ სახეო-ბებს შორის დაიმკვიდრა ადგილი, რომლებიც მნიშვნელოვნად განაპი-რობებენ ქვეყნის სავალუტო რეზერ-ვების შეესებას. ფირმის მიერ წარმოე-ბული პროდუქცია რეალობეულ იქნა შემდეგ ქვეყნებში: აშშ, კანადა, ინდოე-თი, ინდონეზია, კენია, ინგლისი, გერ-მანია, პოლონეთი, თურქეთი, სირია, არაბეთის გაერთიანებული საემიროე-ბი, რუსეთი, უკრაინა, სომხეთი, ყაზა-ხეთი, თურქმენეთი, ტაჯიკეთი, უზბე-კეთი.

აღსანიშნავია, რომ ინვესტორის საქმიანობის დადებითი შედეგები კონ-კრეტული დარგით არ შემოიფარგლე-ბა. მხოლოდ გადაზიდვებისთვის ყო-ველწლიურად მილიონ ლარზე მეტი იხარჯება. ასევე მნიშვნელოვან შემო-სავლებს ღებულობს ენერგეტიკა და ჩაის წარმოების ინფრასტრუქტურაში შემავალი სხვა დარგები. ანასეულის სამეცნიერო საწარმოო გაერთიანების ოზურგეთის ექსპერიმენტული მანქა-ნათმშენებლობის ქარხანამ წარმატე-ბით შექმო თანამედროვე ტექნიკური და ტექნოლოგიური მოწყობილობების დამზადება. ამ დაზადვარების დამზა-დებისა და გამოყენების პრაქტიკა სა-ქართველოს ჩაის დარგში აქამდე არ არსებობდა. მისასაღმებელია, რომ აღნიშნულ მოწყობილობებს უკვე გამოეხსნა სხვა ფირმებიც წარმატებით იყენებენ.

მსოფლიო, ბაზრის მოთხოვნების შესაბამისად წაღწევიზიანში დამუშავე-ბული და ათვისებულია ხსნადი ჩაის წარმოების ტექნოლოგია. ეს პროდუქ-ცია სტაბილურად იყიდება ევროპისა და ამერიკის ბაზარზე.

მოუხდამდე 2000-2001 წლებში მსოფლიო ბაზარზე შექმნილი რთული მდგომარეობისა, რაც ფასების მნიშვ-

ნელოვანი დაცემითა და ხარისხოვანი კრიტერიუმების მკვეთრ გაზრდით გა-მოიხატება, ჩვენმა ფირმამ ჩამოაყა-ლიბა სრულიად ახალი, მსოფლიო ბაზ-რის შესაბამისი მოქმედების სტრატე-გია და ტაქტიკა. მუშაობის მთავარ პრინციპს წარმოადგენს მაღალხარის-ხოვანი კონკურენტუნარიანი პრო-დუქციის დამზადება, მკრეფავებთან უშუალო ურთიერთობებზე გადასვლა. დარწმუნებული ვართ, რომ ფირმა "მარტინ ბაუერის" ძალისხმევა, ჩაის დარგის რეაბილიტაციისა და შემდეგო-მი განვითარებისათვის, თავის შედეგს გამოიღებს.

უცხოური კაპიტალის მოზიდავის გარეშე საქართველოს ეკონომიკა ვერ მიაღწევს საერთაშორისო პარამეტ-რებს. ეს იდეა ქვეყნის უმაღლესი ხელ-მძღვანელობის მიერ სტრატეგიულ მი-მართულებადაა აღიარებული. მაგრამ სახელმწიფო მართვის სხვადასხვა სტრუქტურებში გამოითქმება აზრი იმის შესახებ, რომ უცხოური კაპიტა-ლის მეშვეობით საქართველოს ეკონო-მიკის უზურპაციია ხდება, რაც მასებზე, განსაკუთრებით 70-წლიანი მენტალიტეტი-დან გამომდინარე, გარკვეულ გავლე-ნას ახდენს.

საქართველოს პრეზიდენტი ბატო-ნი ელუარდ მეყარდნაძე საქართველო-ში მეჩაიეობის განვითარების საკითხს განსაკუთრებულ ყურადღებას უთ-მობს. მან გამოსცა სათანადო ბრძანე-ბულებები, მისი უშუალო ინიციატი-ვით მეჩაიეობის დარგს გამოეყო სუბ-სილია, გარანტი, ხდება ჩაის ექსპორ-ტის სტიმულირება. მაგრამ ხშირად აღმასკონკრეტული ხელისუფლების სხვადასხვა სტრუქტურების მიერ პრე-ზიდენტის გადაწყვეტილებები სათა-ნალოდ არ სრულდება. ამის მაგალითია ევრეთი წოდებული "ძველი", ანუ პრი-ვატუზაქვიამდელი ვალების საკითხი, რომელიც, წნულია, გადაწყვეტას ელოდება. ხშირ შემთხვევაში ამ ვალებ-ის წარმომავლობა ვერ დგინდება, ზოგჯერ საწარმოები საპრივატიზა-ციო აუქციონებზე, ვალების გარეშე შექენილი და აღნიშნულ საწარმოთა გაღმდებულად გამოცხადება უკანა რიცხვით დდება. ამ საკითხს გადაწყ-ვეტა სასამართლოს გზითაც ვერ ხერ-ხდება, ინვესტორებს სახელმწიფო ან-ბირინთებში "წრეზე" მოძრაობა უწევთ.

ტურიზმი და ხანების დაცვა ერთმანეთს არ გამოირისხავს - ესტუმრით ბორჯომი-ხარაგაულის ეროვნულ პარკს

კარინ მტინგმატსპირი
& WWW

დღემდე ბორჯომი განთქმული იყო თავისი სამკურნალო წყლით – მაგრამ, გარდა კურორტისა, აქვე დაფარულია განძი, რომელიც თავის ალბომჩენს ელის: ბორჯომი-ხარაგაულის ეროვნული პარკის ხელუხლებელი ტყეები. საკურორტო პარკიდან სულ რამდენიმე მეტრის მოშორებით იწყება ფანტასტიკური სასიერო სამყარო.

70.000 ჰექტარით (საქართველოს სახელმწიფოს ფართობის 1 პროცენტი) ბორჯომი-ხარაგაულის ეროვნუ-ლი პარკი ერთ-ერთი უდიდესია ევროპაში. ავტომობილით, მატარებლითა და სამარშრუტო ტაქსით ადვილი მი-სანდომი მდიდარი ფლორა და ფაუნა, ხელუხლებელი ლანდშაფტები, სასე-ირნო გზების ქსელი მნახველებს ეროვნული პარკის მშვენიერებისა და ისტორიის აღმოსაჩენად ეპატიჟება.

ათწლეულების მანძილზე ბორჯო-მის ბუნებრივი ნაკრძალი დაცვის ქვეშ იყო. დღევანდელი ეროვნული პარკი ბევრად უფრო დიდია და მიზნად ისა-ხავს განუშორებელი მცენარეული და ცხოველთა სამყაროს მქონე მთიანი ლანდშაფტის არა მხოლოდ დაცვას, არამედ მის ხელმისაწვდომობას დამთ-ვალიერებელთათვის. ამისათვის თქვენს განკარგულებაშია სასაირნო ბილიკების ქსელი – სურფრისამებრ, გასეირნება, შეიძლება, ერთი დღიდან ერთ კვირამდე გაგრძელდეს, უმაღლე-სი მწვერვალის, 2433 მეტრ მდებარე მთა სამეცხვარიოს ჩათვლით.

ეროვნული პარკის მექნა დაფი-ნანსა გერმანიის ფედერაციულმა რეს-პუბლიკამ, ხოლო ადგილზე განხორცი-ელდა WWF-მა. 2001 წლის აპრილში პარკი ოფიციალურად გაიხსნა. ამჟა-მდე, გერმანელების დახმარებითა და WWF-თან მჭიდრო თანამშრომლო-ბით, მიმდინარეობს ეროვნული პარკის ტურისტული განვითარების ხელ-შეწყობა. ეროვნული პარკის ადმინის-ტრაციამ უნდა გაუმჯობესდეს ტუ-რისტული მომსახურება და დახმარე-ბუნდა გაეწიოს რეგიონში მომქმედ მცირე ტურისტულ ფირმებს. მომავა-ლი განზავებულითვის დაგეგმილია არაერთი ლონისიხები, რომლებზეც ეროვნული პარკის გასაცნობად დამთ-ვალიერებებს მოიწვევენ.

რა გულით თქვენ ღრმა ხევეობის და ნაზი ბორცვე-ბით მდიდარ საოცნებო მთის ლანდ-შაფტებში ფეხით ან ცხენით სერინო-ბის დროს თქვენს ნინ გახილდება მომწუსხველი ხედეი - მავი ზღვიდან დიდი კავკასიონის მწვერულებამდე. ზაფხულში შეგიძლიათ, ისეირნოთ ხე-ების გრლო ჩრდილში და ბორცვებზე შეხედებისას ჩამავლი მზის მკრათი სიკვებზე მოცინიძმე კავკასიონის თეთრი მწვერულებით დატყბეთ. მცენარეული სამყაროს მოყვა-რულთათვის ეროვნულ პარკის მოსა-ნახულებლად საუკეთესო დროა ივნისი - ამ დროს თქვენ გელით თვალუწე-დომელი, ლურჯად მოყვებული ზუგა. განუმეორებელი სანახაობაა როდო-დენდრონის ყვავილობა ხარაგაულის მღერეს ღვლია. ფლორა, სხვადასხვა მცენარე-ულით მდიდარ ტყეებთან ერთად, უამ-რადი ორქიდეით მოფენილი ალსურე მდელოებს გთავაზობს. პარკის დამთ-ვალიერებელს დიდი მოთმინება სჭირ-დება ისეთი ცხოველების სანახადა, როგორებიცაა წითელი ორემი და დათ-ვი. გაცლიებით უფრო ადვილია მახ-

დაძმობილებული ერთობაერთობილია და ზეარბრუქანს ზორის

ძალიან სასიხარულო და სასიამოე-ნოა, რომ თბილისი-ზაარბრუკენის დაძმობილებულ ურთიერთობებს ახ-ლა გერმანიის ტექნიკური დახმარე-ბის საზოგადოებაც, რომელიც გერმანიის ფედერალური მთავრობის წებს გამო-რებას, უწყობს ხელს.

ურთიერთობები ამ ორ ქალაქს შო-რის არ წარმოადგენს ფორმალურ დიპლომატიურ, მხოლოდ ქალაქებს კარგად ჩამოყალიბებულ ურთიერთო-ბებს, არამედ ეს არის ნამდვილი, ცოცხალი მეგობრობა, სადაც სიტყვაა და საქმე ერთმანეთს შეესაბამება. ყვე-ლაფერი კი, დაახლოებით, 25 წლის წინ დაიწყო, როდესაც ზაარბრუკენის ხელ-დაიწყო, ცნობილი რეჟისორი, სამწუ-ხაროდ, ან გარდაცვლილი ბატონი ეე-დე კინდი, მოსკოვში ყოფნისას, შემთხ-ვევით, საქართველოს დელეგაციას შეხვდა და ქართველი მსახიობები და კულტურის წარმომადგენლები გაიცე-ნო. ნათქვამია, ხელოვნათა სულედი ერთმანეთს ენათესავებიანო, ამას ისიც დაემატა, რომ ქართველებს და ზაარბრუკელებს სხვაგვარი ჰქონ-დათ საერთო - ერთნაირად პატივს, სცემენ ნამდვილ მეგობრობას, უყ-ვართ კარგი ღვინო და კარგი სამზარე-ულოს პირები იციან და ამ ორი ქალაქის დაძმობილების შესახებ იდეამაც არ დაეკუნა. დროც საკმაოდ გულსაყრე-ლი იყო ამისათვის. საჭკოთა კავშირის მაშინდელი პოლიტიკა შედარებით ლმობიერი იყო და ხელსაც უწყობდა ასეთი სახის ურთიერთობებს დასავ-ლეთის ქართველებთან. ასე დაიღო 1975 წელს ოფიციალური ხელშეკრულება დაძმობილების შესახებ საქართველოს დამოუკიდებლ ქპონილსა და ზაარბრ-უკენს შორის. იდეა უკვე 25 წელიწადზე მეტს თე-ლის ეს ურთიერთობები, ისტორიი-სათვის იქნებ არც ისე ხანგრძლივი

ლოლად მფრენი არნივის დანახვა.

თუ იმ ბილიკის ნახვა ეკრევიზიათ, რომელზეც რომანოვს უფერითია? ესეც შესაძლებელია. ლიკანიდან ლო-მისმითსკენ მიმავალი ეს გზა უკვე აღ-დგენილია. ფეხით ან ცხენით ერთ დღეში ახვალთ ლომისმთაზე. უფრო ხანგრძლივი თავგადასავლი გსურთ? ამისთვის არსებობს მრავალდღიანი გასეირნებები, რაც საშუალებას მოგ-ცემთ, ეროვნული პარკი, მარელისი-დან აწყურამდე ან წუნისიდან ზანავამდე, გადასერიდოთ. თუ მაინც კომფორტი გიზიდავთ? მაშინ მარელისის საპიკნი-ჭე ტერიტორიით ისარგებლეთ.არსე-ბობს კემპინგის საშუალებაც.

რელიგიური და საერო არქიტექ-ტურით დაირტყვილებს დიდი სი-აინუნება ელით. ხელუხლებელ ბუნე-ბათთან ერთად, ნაციონალური პარკი მდიდარია კულტურული საგანძურითა და ისტორიული მნიშვნელობის გზე-ბით, მაგალითად, წმ. ანდრია მოციქუ-ლის გზა. ადვილი მოსაღწევია IX საუ-კუნში აგებულ მწვენი ეკლესიამდე და წმ. მარიაშის ეკლესიამდე.

სასეირნო გზების გასწვრივ, ამჟა-მდე, დამთვალიერებლებისთვის აგე-ბულია 4 მთის ქოხი, სადაც 12 ადამი-ანს შეუძლია მოთავსება. საძილე ტომ-რები და საკვები თავად უნდა იქონი-დეს დასასთები ადგილები. საჭიროე-ბის შემთხვევაში მეტყვევს ქოხების ღამის სათევად გამოიყენებაც შეიძლე-ბა. ეროვნული პარკის შესასვლელებში მოწყობილია დამატებითი მოედნები კემპინგისათვის. რა თქმა უნდა, უციო-ლებელია გარკვეული წესების დაცვა -

თითოეულ ჯგუფს უნდა ახლდეს პარ-

კის გამოცდილი მეთვალყურე, დამატებით ინფორმაციებს, ეროვნ-ულ პარკში გასეირნებისა და მოთავ-სების შესახებ, მოგახდენთ პარკის ღ-მინისტრაციია ბორჯომსა და ხარაგა-ულში ან WWF.

ტურიზმი და ბუნების დაცვა ერთ-

მანეთს არ გამოირიცხავს

ეროვნულ პარკში ტურიზმი და ბუ-ნების დაცვა ერთმანეთს არა გამო-ირიცხავს, პირიქით: პასუხისმგებლო-ბის გრწნობით აღსავსე ტურიზმი ხელს უწყობს ადგილობრივი ეკონომი-კის განვითარებას, ქმნის საშუაო ად-გილებს და იცავს ბუნებას. დაწვეული გიდეებით, რომლებიც მეგზურობას გა-გინევენ პარკში სეირნობისას, დამთავ-რებული მცირე რესტორნებით ან ცხე-ნების დამამთი ეზიარება პარკის სილა-მზეს, მით მეტი მოისურვებს მის შე-ნარჩუნებაში საკუთარი წვლილის შე-ტანას.

ბორჯომი-ხარაგაულის ეროვნულ პარკი საქართველოს პირველი და, ჯეროვნობით, ერთადერთი ეროვნუ-ლი პარკია.

ახლა თქვენზე დამოკიდებულია სა-

ქართველოს ამ საგანძურის აღმოჩენა.

